

خبرنامه انجمن آمار ایران

سال ۲۲ - پاییز ۹۳ - شماره ۸۴

THU

23
october
2014

پنجشنبه

۲۸
ذیحجه
۱۴۳۵

روز ملی آمار و برنامه ریزی

۲۱۶
گذشت سال

مانده سال
۱۴۹

هفته
۳۱

خبرنامه انجمن آمار ایران، نشریه خبری این انجمن است که در پایان هر فصل منتشر می‌شود.

هدف اصلی از انتشار خبرنامه، درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی بزرگان آمار و ایجاد ارتباط میان اعضای جامعه آماری با یکدیگر و نیز با انجمن آمار ایران است.

برای نیل به اهداف فوق و هرچه پربارتر شدن خبرنامه، از همکاری و همفکری همه علاقه‌مندان به گرمی استقبال می‌شود. در این راستا:

- ضروری است مطالب به نشانی سردبیر، یا اعضای هیئت تحریریه ارسال شود.

- خبرنامه، در انتخاب، تلخیص و ویرایش مطالب ارسال شده آزاد است.

- مطالب دریافت شده، بازگردانده نمی‌شود. مطالب مندرج در خبرنامه، لزوماً نظر انجمن آمار ایران نیست.

فهرست مطالب

۱	سرمقاله
۲	نامه رئیس انجمن آمار ایران
۲	اخبار انجمن
۳	مقاله: کاربردهای آمار بیزی
۵	معرفی کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور
۶	دهمین جلسه کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور
۷	همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
۹	بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
۱۲	سی و ششمین هم‌اندیشی آموزشی آمار اقتصادی
۱۳	مصاحبه معاون پژوهشی مرکز تحقیقات پزشکی قانونی
۱۵	آموزش آمار در مدارس
۱۶	دریچه‌ای به پژوهش
۱۷	سواد آماری
۱۹	معرفی رشته کارشناسی آمار و سنجش آموزشی
۲۰	اخبار پژوهشکده آمار
۲۲	معرفی کتاب
۲۳	اطلاعیه شماره ۲ دهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی

بسم الله الرحمن الرحيم

صاحب امتیاز:

انجمن آمار ایران

سردبیر:

نصراله ایران‌پناه

iranpanah@sci.ui.ac.ir

هیئت تحریریه:

حمید پزشکی

pezeshk@khayam.ut.ac.ir

هوشنگ طالبی

h-talebi@sci.ui.ac.ir

محمد حسین علامت‌ساز

alamatho@sci.ui.ac.ir

نشانی مکاتبه:

تهران، صندوق پستی ۱۶۱۴-۱۵۸۱۵

پست الکترونیک:

info@irstat.ir

پایگاه الکترونیک:

www.irstat.ir

تلفن:

۰۲۱-۶۶۴۹۵۵۴۰

دورنگار:

۰۲۱-۶۶۴۹۹۸۲۷

تایپ و صفحه‌آرایی: هدی توسلی

طراحی جلد:

نوید ولی‌زاده

چاپ: لیتوگرافی دریای نور

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

سرمقاله

بر نام خداوند زمان و مکان

با توجه به نقش آمار در پیشرفت و توسعه علم و پژوهش و یافتن راه‌حل‌های مناسب در مسائل مختلف علمی و اجتماعی، انجمن آمار ایران از میان کسانی که در اشاعه علمی آمار در ایران تأثیر قابل توجهی داشته‌اند، پیشکسوت آمار ایران را بر اساس ملاک‌های زیر تعیین و معرفی می‌نماید. ملاک‌های فوق عبارتند از:

دارای حسن شهرت و مقبولیت در جامعه آماری کشور؛ صاحب تفکر و برنامه‌ریزی مؤثر برای ارائه طرح‌های مناسب در تعیین، ارتقاء، تعمیق و تدوین دانش آماری؛ فعال و تأثیرگذار در توسعه تحقیقات نظری و کاربردی آمار؛ دارای سابقه مؤثر در اشاعه آمار و توسعه تحصیلات تکمیلی؛ دارای درجه و رتبه علمی و تحصیلی؛ مدارج عالی علمی، خدمات آموزشی، پژوهشی و اجرایی؛ انتشار مقاله در مجلات معتبر علمی داخلی و خارجی؛ ابتکار و نوآوری در فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و خدماتی آماری؛ راه‌اندازی یا عضویت در هیأت تحریریه مجلات علمی معتبر داخلی و خارجی؛ نقش مؤثر در گسترش فرهنگ آماری و اشاعه و به‌کارگیری علم آمار؛ نقش مؤثر در راه‌اندازی رشته‌های جدید یا مقاطع تحصیلی آمار؛ نقد، بررسی و تألیف کتاب؛ شرکت فعال در برگزاری سمینارها، کنفرانس‌ها و کارگاه‌ها؛ ارائه مقاله در سمینارها و کنفرانس‌های داخلی و خارجی؛ عضویت فعال در مجامع علمی داخلی و خارجی.

بر اساس این آیین‌نامه آقای دکتر محمد قاسم وحیدی اصل عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی به عنوان استاد پیشکسوت آمار سال ۱۳۹۳ انتخاب گردیدند.

از جمله فعالیت‌های علمی جناب آقای دکتر محمد قاسم وحیدی اصل می‌توان به عضویت در ۳۰ مرکز علمی و پژوهشی، ۷ سمت اجرایی، ۲۷ مقاله پژوهشی، ۳۱ مقاله ترویجی، توصیفی و علمی، ۱۴ مقاله ترجمه شده، تألیف ۱۳ کتاب، ترجمه ۲۰ کتاب، ویراستاری ۹ کتاب، راهنمایی ۵۹ پایان‌نامه کارشناسی ارشد و ۵ رساله دکتری اشاره نمود.

برنده ۳ دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در سال‌های ۱۳۷۴، ۱۳۷۷ و ۱۳۸۰، برنده بهترین کتاب آمار در سال‌های ۱۳۷۷-۱۳۷۳ از سوی مرکز آمار ایران، استاد نمونه دانشگاه تربیت معلم تهران (خوارزمی) سال ۱۳۷۶، استاد برگزیده مرکز آمار ایران سال ۱۳۸۴ و استاد نمونه دانشگاه شهید بهشتی سال ۱۳۸۸ از دیگر افتخارات ایشان می‌باشد.

در مراسم افتتاحیه دوازدهمین کنفرانس آمار ایران که در سوم شهریور ماه سال جاری و در دانشگاه رازی کرمانشاه برگزار شد، مراسم نکوداشت از آقای دکتر وحیدی اصل عضو هیأت علمی گروه آمار دانشگاه شهید بهشتی و استاد پیشکسوت آمار ایران برگزار و لوح سپاس توسط آقایان دکتر محسن محمدزاده رئیس انجمن آمار ایران، دکتر عادل آذر رئیس مرکز آمار ایران، دکتر محمد ابراهیم اعلی آل آقا رئیس دانشگاه رازی کرمانشاه و دکتر عبدالرضا سیاره دبیر دوازدهمین کنفرانس آمار ایران به آقای دکتر وحیدی اصل اهدا گردید.

به این منظور یادنامه‌ای نیز توسط کمیته‌ای در گروه آمار دانشگاه شهید بهشتی تدوین و توسط برگزارکنندگان کنفرانس چاپ و در بین شرکت‌کنندگان در کنفرانس توزیع شد. به علاوه فیلم کوتاهی نیز همزمان با اجرای مراسم در محل سالن همایش پخش گردید.

خبرنامه انجمن آمار ایران نیز ضمن تقدیر و سپاسگذاری از جناب آقای دکتر محمد قاسم وحیدی اصل به پاس خدمات ارزنده‌شان به جامعه آماری ایران و فعالیت‌هایشان پر بارشان در انجمن آمار ایران، آرزوی توفیق الهی برای این استاد فرزانه و پیشکسوت جامعه آماری ایران دارد. در زیر متن لوح سپاس ایشان آورده شده است:

لوح سپاس

استاد ارجمند

جناب آقای دکتر محمد قاسم وحیدی اصل

بسیار شایسته است از تلاش‌های مداوم و کوشش‌های جنابعالی در امر پیشبرد علم آمار در کشور، تربیت نیروی متخصص آماری، تألیف و ترجمه کتاب در زمینه‌های ریاضی و آمار و نقش موثری که در تاسیس و پیشرفت انجمن آمار ایران داشته‌اید، به عنوان پیشکسوت آمار دوازدهمین کنفرانس آمار ایران قدردانی و تقدیر به عمل آید. به راستی کشور و اندام استادانی نظیر جنابعالی است که چراغ هدایت و معرفت را روشن و فروزان نگاه داشته‌اند.

محسن محمدزاده

رئیس انجمن آمار ایران

عبدالرضا سیاره

دبیر دوازدهمین کنفرانس آمار ایران

نامه رئیس انجمن آمار ایران

جناب آقای دکتر حمید پزشک رئیس انجمن آمار ایران، به مناسبت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی طی نامه‌هایی جداگانه به روسای دانشگاه‌ها، مدیران پژوهشی دانشگاه‌ها، نمایندگان انجمن آمار ایران، رئیس پژوهشگاه آمار و دیگر سازمان‌ها خواستار برگزاری هر چه بهتر همایش روز آمار شدند که متن نامه برای نمایندگان انجمن آمار به شرح زیر می‌باشد:

نماینده محترم انجمن آمار ایران
با سلام و احترام

به استحضار می‌رساند، اول آبان ماه روز ملی آمار و برنامه‌ریزی است. یکی از وظایف جامعه آماری کشور ارتقاء فرهنگ آماری و شناساندن اهمیت نقش آمار در برنامه‌ریزی، توسعه و پیشرفت کشور به کارشناسان، دانشجویان، محققان، مدیران و عموم مردم ایران است. گروه‌های آموزشی آمار و سازمان‌های دست‌اندرکار آمار و برنامه‌ریزی می‌توانند نقش بسزایی در انجام این مهم ایفا کنند. اکنون که روز آمار و برنامه‌ریزی در پیش است، انجمن آمار ایران ضمن گرامی‌داشت این روز بر خود لازم می‌داند که گروه‌های آموزشی، مرکز آمار ایران و دستگاه‌های اجرایی را در برگزاری هرچه پر بارتر و باشکوه‌تر مراسم این روز یاری رساند. خواهشمند است ضمن برگزاری مراسم ویژه در این روز، انجمن آمار ایران را از برنامه‌های خود جهت اطلاع‌رسانی به عموم جامعه آماری و درج در خبرنامه انجمن آمار ایران مطلع فرمایید. امید است با اتکال به خداوند متعال بتوان با انجام فعالیت‌هایی موثر در این روز حداکثر بهره‌برداری در ارتقاء فرهنگ آماری کشور صورت پذیرد و انشاءالله شاهد شکوفایی و رشد روز افزون جایگاه آمار در تمام سطوح جامعه باشیم.

با احترام مجدد

حمید پزشک

رئیس انجمن آمار ایران

اخبار انجمن

افشین آشفته، مسئول دبیرخانه انجمن

در این بخش، به صورت اجمالی، مواردی که در جلسات هیئت مدیره انجمن آمار ایران طی شهریور و مهرماه سال ۱۳۹۳ مورد بررسی و اعلام نظر اعضا قرار گرفت به سمع و نظر اعضای محترم انجمن آمار ایران می‌رسد. کتابچه زنده یاد دکتر عباسقلی خواجه نوری بررسی و چاپ آن از طرف انجمن آمار ایران مورد تایید قرار گرفت. همچنین در اولین جلسه‌ای که با حضور اعضای هیئت مدیره دوره یازدهم و دوره جدید (دوازدهم) برگزار گردید، هیئت

مدیره جدید رسماً فعالیت خود را آغاز نمود. در این جلسه آقای دکتر محمدزاده ضمن عرض خیر مقدم به اعضای دوره دوازدهم هیئت مدیره انجمن و تشکر از حضور و فعالیت هیئت مدیره دوره یازدهم، گزارشی از برنامه‌ها و فعالیت‌های انجمن آمار ایران ارائه دادند که در زیر به برخی از آنها به طور خلاصه اشاره می‌شود:

ایجاد کمیسیون پیشبرد ریاضیات در فرهنگستان علوم که رئیس انجمن آمار ایران و آقای دکتر حمید پزشک عضو آن کمیسیون می‌باشند. ارتقای رتبه انجمن آمار ایران در ارزیابی وزارت علوم تحقیقات و فناوری طی دو سال گذشته

انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با بانک مرکزی ج.ا.ا، پژوهشگاه آمار و قوه قضائیه تدوین دستورالعمل و تصویب سه جایزه دکتر مشکانی، دکتر عمیدی و دکتر بزرگنیا فعال شدن کمیته اجرایی نشریات و تشکیل جلسات

فعال‌سازی سایت انجمن آمار ایران در ارایه اخبار به روز و فعال‌سازی عضوگیری برخط و برگزاری انتخابات انجمن آمار ایران به صورت کاملاً الکترونیکی برای اولین بار در کشور

همچنین طی جلساتی که در راستای سال جهانی آمار برگزار شد با آقای ابوترابی، نائب رئیس مجلس شورای اسلامی، در مورد نظام آمارشناسی مذاکراتی شده و نامه‌ای نیز با امضای دکتر محمدزاده رئیس انجمن آمار ایران و دکتر عادل آذر رئیس مرکز آمار ایران به ایشان ارسال شد. ایشان اعلام کردند برای رفع برخی از نواقص و ایرادات احتمالی طرح نظام آمارشناسی در شورای عالی آمار نامه‌ای در این مورد خطاب به آقای دکتر نوبخت ارسال شده است.

آقای دکتر محمدزاده در ادامه از اعضای جدید درخواست کردند که مطابق آئین‌نامه نسبت به انتخاب رئیس انجمن آمار ایران اقدام کنند که بعد از انجام رای‌گیری، آقای دکتر حمید پزشک به عنوان رئیس، آقای دکتر محمدحسین علامت‌ساز به عنوان نائب رئیس، آقای دکتر فرزاد اسکندری به عنوان خزانه‌دار و آقای افشین آشفته به عنوان دبیر انجمن آمار ایران برای دوره دوازدهم انتخاب شدند.

در ادامه نامه آقای دکتر مدرسی معاون پژوهشی دانشگاه یزد در خصوص معرفی نماینده‌های انجمن آمار ایران، برای سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی مطرح شد و آقایان دکتر محمدحسین علامت‌ساز، دکتر رحمان فرنوش، دکتر احمدرضا سلطانی، دکتر بیژن زنگنه، دکتر رحیم چینی‌پرداز و دکتر محمد امینی به عنوان نمایندگان انجمن آمار ایران برای عضویت در کمیته علمی سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی تعیین شدند.

نامه کمیسیون انجمن‌های علمی در مورد اظهار نظر تخصصی برای تأسیس انجمن مدیریت آمار مطرح و بررسی شد و کلیات آن مورد تصویب قرار نگرفت و طی نامه‌ای به آقای دکتر براری اعلام شد که با توجه به عدم موجود رشته دانشگاهی و اینکه بخش اعظم اهداف تأسیس انجمن مدیریت آمار ایران مشترک با اهداف انجمن آمار ایران می‌باشد، انجمن آمار ایران بستر مناسبی برای فعالیت مد نظر مؤسسان این انجمن می‌تواند باشد و تأسیس انجمن جدید توصیه نمی‌شود. همچنین با میزبانی دانشگاه قزوین برای یازدهمین سمینار احتمال و فرایندهای

تصادفی در سال ۱۳۹۶ موافقت گردید و دانشگاه بوشهر در اولویت‌های بعدی قرار گرفت.

نامه کمیسیون پیشبرد ریاضیات در مورد سمینار علوم ریاضی و چالش‌ها به اطلاع اعضای هیئت مدیره انجمن رسید.

در ادامه جلسات انجمن آمار ایران با ساختار جدید هیئت مدیره منتخب، گزارشی از دهمین جلسه کمیسیون پیشبرد ریاضیات به شرح زیر ارائه شد:

• آقای دکتر رجالی گزارشی از وضع خانه‌های ریاضیات در ایران ارائه کردند.

• با توجه به تغییرات هیئت مدیره انجمن آمار ایران، آقای دکتر حمید پزشکی به عنوان عضو حقوقی و آقای دکتر محسن محمدزاده به عنوان عضو حقیقی کمیسیون معرفی شدند.

• سمینار ریاضی و چالش‌ها در ۲۹ و ۳۰ مهرماه ۱۳۹۴ در دانشگاه تربیت مدرس برگزار می‌گردد.

• آقای دکتر تومانیان اعلام کردند جلسه‌ای با عنوان "کیفیت آموزش عالی با محوریت علوم ریاضی در ایران" مشغول برنامه‌ریزی است.

همچنین موارد زیر به عنوان اولویت‌های کاری کارگروه تعیین شدند

- بررسی سیر المپیادهای دانش‌آموزی ریاضی کشور
- مسائل و مشکلات عدم اجرای حداقل‌های لازم در رابطه با پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی
- پیگیری مشکلات تدریس دروس پایه در دانشگاه‌ها و برنامه‌های ریاضی در ایران و نحوه تعامل با دفتر تألیف وزارت آموزش و پرورش
- بررسی مسائل و مشکلات پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌ها
- پیگیری فعالیت کارگروه بررسی وضع موجود علوم ریاضی کشور

دکتر ذاکرزاده تاریخ‌های ۲۸ و ۲۹ مرداد ماه سال ۱۳۹۴ را برای برگزاری دهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی پیشنهاد دادند که مورد تصویب قرار گرفت و مصوب شد اولین جلسه کمیته، در محل انجمن آمار ایران تشکیل شود.

در ادامه، نامه‌ای واصله از کمیسیون انجمن‌های علمی به شرح زیر قرائت گردید: آئین‌نامه تاسیس واحدهای پژوهشی غیر دولتی قرائت و پیشنهاد شد در خصوص پروژه‌هایی که با تجزیه و تحلیل داده‌ها ارتباط دارند حتماً از مشاورین آماری مورد تأیید انجمن آمار ایران استفاده نمایند.

آئین‌نامه استخدام اعضای هیأت علمی قرائت و پیشنهاد شد همراه با مدارک مختلفی که برای هیئت‌های اجرایی جذب ارسال می‌شود صورتجلسه گروه مربوطه شامل نظرات کارشناسی و تخصصی در خصوص استخدام متقاضی ضمیمه باشد. بررسی آئین‌نامه اصلاحی کنفرانس‌های انجمن به جلسه‌ای موکول شد که بازرس

حضور داشته باشد.

همچنین در این جلسات مقرر شد "پیشنهاد تشکیل کانون دانش‌آموختگان ایران" از طریق یک مقاله کوتاه که آقای دکتر دولتی در خبرنامه خواهند نوشت، به اطلاع اعضای انجمن برسد و در پایان مقاله از اعضای انجمن نظرخواهی شود. همچنین در خصوص تشکیل اتحادیه انجمن‌های دانشجویی آمار و برگزاری منظم سمینارهای دانشجویی آمار در جلسات آتی بحث شود.

پیشنهاد شد پیش‌نویس شیوه‌نامه برگزاری کنفرانس‌ها و سمینارها توسط دکتر نادر نعمت‌الهی تهیه شود تا روی آن بحث و تبادل نظر و جمع‌بندی انجام شود.

همچنین پیشنهاد شد بانک اطلاعاتی کنفرانس‌ها تهیه شود.

پیشنهاد برگزاری مسابقه‌ای غیر تخصصی با عنوان "سوادآماری" در روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در سطح ملی به جلسه آینده موکول شد.

در پایان، ضمن تشکر از مشارکت گسترده اعضای انجمن در ارائه نظر و پیشنهاد به دفتر انجمن، انتظار می‌رود انجمن آمار ایران بیش از پیش از عقل جمعی با توجه به فعال بودن سایت انجمن آمار ایران جهت دریافت نظرات و پیشنهادها اعضای محترم منتفع و جهت اخذ تصمیم‌های همه‌جانبه مورد عنایت اعضای خود قرار گیرد.

مقاله: کاربردهای آمار بیزی

دکتر محمدرضا مشکانی، گروه آمار دانشگاه شهید بهشتی

کاربرد آمار بیزی در فرایند جستجوی زیردریایی اتمی اسکورپیون

اغلب افراد با اضطراب از گم کردن چیزی که نمی‌خواهند به دست آدم‌های ناباب بیفتد آشنا هستند. ابتدا دستپاچگی و سردرگمی را تجربه می‌کنند. سپس با یک آزمایش اجباری به بازسازی حادثه می‌پردازند. به دقت می‌اندیشند که آخرین بار آن را کجا قرار داده‌اند. در مرحله بعد گزینه‌های محتمل را یکی پس از دیگری بررسی می‌کنند. در این بررسی نخست گزینه‌ای را که محتملتر از همه است بررسی می‌کنند بعد به گزینه‌ای که کمتر محتمل است می‌پردازند و الی آخر.

نظریه کاوش بهین، شاخه‌ای از پژوهش عملیاتی است که با منطق فوق بر اساس نظریه بیز بنا نهاده شد. این نظریه بهترین راه استفاده از منابع و دانش موجود برای انجام کاوش شیئی گمشده را مورد بحث قرار می‌دهد. این رشته علمی پیش از دوران جنگ سرد تدوین شده است، اما دو پیشامد مهم در خلال آن دوره باعث پیشرفت بیشتر این نظریه شد و سلسله‌ای از پیروزی‌ها را در کاوش‌های دریایی به دنبال داشت. کاربرد قضیه بیز و دسترسی به رایانه‌های سریع به بلوغ این رشته کمک کرده‌اند. داستان زیر یکی از مثال‌های پیروزی آن است.

در سال ۱۹۶۶ که بمب افکن‌های آمریکایی برفراز اروپا و مدیترانه به طور مستمر در حال پرواز بودند، تصادفی بین یک هواپیمای سوخت‌رسان ke-۱۳۵ و یک بمب افکن B-۵۲ برفراز دریای مدیترانه رخ داد. شیر خرطوم لوله بنزین به بدنه

بود. بر اساس این کاوش ریچاردسون و استون مقاله‌ای علمی را در مجله پژوهشی لوژستیک نیروی دریایی تحت عنوان **تحلیل عملیاتی در ضمن کاوش زیرآبی اسکورپیون** منتشر کردند که در شماره ژوئن ۱۹۷۱ چاپ شده است.

آخرین پیام اسکورپیون روز ۲۱ مه ۱۹۶۸ دریافت شده بود که می‌گفت خدمه کشتی مسیر پیشاپیش تعیین شده به نام دایره بزرگ را شروع کرده‌اند و از روتای اسپانیا به سوی بندرگاه اصلی خود در نورفولک ویرجینیا می‌روند. با این اطلاع، کری ون داده‌های حسگرهای اقیانوس نگاری را گردآوری و برآوردهای مبتنی بر مثلث‌بندی مکان صداها و نشانه‌های مهم بر روی نقشه نواری‌بندی شده را با مسیر اسکورپیون مقایسه کرد. با این کار شواهدی به دست آورد که وجود یک انفجار قابل ملاحظه را در آن مسیر و تنها ۱۸ ساعت پس از آخرین پیام خدمه نشان می‌داد. نقطه انفجار را نقطه اُسکار نامیدند که حدود ۴۰۰ مایلی جنوب غربی جزایر آزور قرار داشت و به نقطه مرجع کاوش تبدیل شد.

تحلیلگران، پیرامون نقطه مرجع اسکار، روی شبکه‌ای به طول ۱۲/۶ مایل در جهت شرقی - غربی و به عرض ۱۲ مایل در امتداد شمالی - جنوبی که معرف بخشی از کف اقیانوس بود، کار می‌کردند. احتمال‌های پیشینی مکان اسکورپیون در هر یک از خانه‌های این شبکه به کمک شبیه‌سازی مونت کارلویی تعیین شدند. برای این کار از مجموعه‌ای از سناریوها با وزن‌های مختلف استفاده شد. وزن‌ها را کری ون بر اساس باورهای گوناگون درباره هر سناریو حساب کرده بود. فرایند محاسبه در کتاب **لاف مرد نابینا** تشریح شده است. به طور خلاصه، کری ون کارشناسان عملیات زیردریایی و نجات کشتی‌های غرق شده را گرد هم آورد و از آنان خواست که درباره درستی نسبی سناریوهای مذکور شرط‌بندی کنند. این سناریوها شامل گزینه‌هایی از سرعت نهایی کشتی، مسیر حرکت و جهت سفر بودند. این مردان برای آنکه فرایند شرط‌بندی را جالبتر سازند روی انواع نوشتارهای گران قیمت مورد علاقه‌شان شرط‌بندی می‌کردند. با این حال به نظر می‌رسد که نتیجه کارشان ارزیابی دقیق از میزان باورهایشان بوده است.

سناریویی که به نسبت بیشترین میزان باورپذیری را کسب کرد آن بود که زیردریایی گمشده با سرعت زیاد به سمت مشرق می‌رفته نه آن طور که برنامه سفرش ایجاب می‌کرد به سمت غرب برود. این سناریو که از مثلث‌بندی‌های علائم حسگرها به دست آمده بود با فرضیه کری ون مبنی بر اینکه اسکورپیون برای غیر مسلح کردن اژدر فعال شده در حال انجام مانور بوده است تطبیق داشت. البته نیروی دریایی حاضر به پذیرفتن این نتیجه‌گیری نبود. اما وقتی اسکورپیون در ۲۸ اکتبر پیدا شد، در سمت شرق نقطه اسکار و در عمق ۱۱۰۰۰ پای دریا قرار داشت. افزون بر آن کمتر از ۲۴۰ متر با خانه‌ای از شبکه که بیشترین احتمال پیشینی را دارا بود فاصله داشت.

پیروزی احتمال‌های پیشینی تنها بخشی از این داستان است. بیشتر کار آماری به محاسبه احتمال‌های پسینی و SEP ها و استفاده از آنها در هدایت برنامه کاوش روزانه اختصاص داشت. گزارش فصلنامه پژوهشی لوژستیک نیروی دریایی قدری از این نظریه را در دسترس می‌گذارد. فرض کنید خانه‌های نقشه

داغ بمب‌افکن اصابت کرد و دو هواپیما آتش گرفتند. چهار بمب هیدروژنی نزدیک شهر پالومارس اسپانیا از بمب‌افکن آتش گرفته سقوط کردند. سه بمب در خشکی و چهارمی در دریا افتاد و گم شد. دو سال بعد در ماه مه ۱۹۶۸ یک زیردریایی اتمی ۳۵۰ تنی به نام USS Scorpion متعلق به آمریکا با ۹۹ نفر خدمه در اقیانوس اطلس ناپدید شد.

لحظه‌ای بیندیشید که تأثیر این دو پیشامد بر توازن قوای دوایر قدرت شرق و غرب که به مویی بسته بود چه می‌توانست باشد و برای ارتش آمریکا و خانواده خدمه چقدر رنج‌آور بود. کاوش برای یافتن اسکورپیون اقداماتی فوری را می‌طلبید که مستلزم عملیات پیچیده زیردریایی بودند. امکانات ارتش آمریکا در اختیار بودند اما در آن زمان نه جی پی اس وجود داشت و نه رایانه‌های مدرن امروزی. با این حال در هر دو مورد عملیات کاوش موفق بودند و در دومی قهرمان داستان آمار بی‌زی بود.

در ۱۹۶۳ شرکت مشاوره‌ای واگنر با هدف کاربست نظریه‌های آمار، ریاضی و پژوهش عملیاتی و تجربه‌های عملی برای یافتن راه حل لازم برای مسئله‌های بسیار پیچیده عملیات نیروی دریایی آمریکا در شهر پائولی ایالت پنسیلوانیا تأسیس شد. بدیهی بود که این شرکت برای کاوش بمب هیدروژنی به خدمت گرفته شود. این شرکت برای پشتیبانی علمی عملیات کاوش بمب در دریا، آمارشناس جوان خود به نام هنری آر ریچاردسون را به اسپانیا فرستاد.

بنابر گزارش ریچاردسون، وی به جای استفاده از نمودارهای مسیر کشتی و دیگر روش‌های غیر کمی معمول تا آن زمان از ارزیابی مؤثر بودن عملیات کاوش استفاده کرد که آن را با احتمال مؤثر بودن کاوش^۱ (SEP) می‌سنجید. با استفاده از ماشین حساب قدیمی برقی مکانیکی موجود در عرشه کشتی، شب‌ها نمودارهای SEP را تهیه می‌کرد و هر روز صبح به دریادار و دیگر اعضای هدایت کننده کاوش گزارش می‌داد. این نمودارها یکی از عوامل مهم در تصمیم‌گیری دریادار برای اختصاص منابع کاوش برای هر روز جستجو بود. به زبان فنی، ریچاردسون از رویکرد بی‌زی استفاده کرده احتمال‌های پیشینی مکان بمب را با مقادیر SEP حاصل از نتایج کاوش هر روز در هم می‌آمیخت و احتمال‌های پسینی را پیدا می‌کرد. این احتمال‌های پسینی به عنوان احتمال‌های پیشینی روز بعد به کار می‌رفتند.

برای کاوش اسکورپیون نیز شرکت واگنر به کار گرفته شد. این بار لارنس استون دانش‌آموخته جدید دکتری ریاضی و آمار از دانشگاه پردو، دو افسر نیروی دریایی، و دو دانشجو ریچاردسون را همراهی کردند. تحلیل داده‌ها هم در خشکی و هم در دریا بر روی عرشه کشتی کاوشگر نیروی دریایی آمریکا موسوم به USS Mizar انجام می‌شدند.

در مورد اسکورپیون رویکرد کاوش همانند رویکرد مورد استفاده در کاوش بمب هیدروژنی بود که در بالا به آن اشاره شد. شرح کامل این رویکرد در کتاب‌های **لاف مرد نابینا** و **جنگ خاموش** اثر جان کری ون آمده است. کری ون از افسران نیروی دریایی عامل پیش برنده اقدامات علمی و تحلیلی نیروی دریایی

¹ Search Effectiveness Probability

قرن هیجدهم توسط لاپلاس شروع شد و تا قرن بیستم با فراز و فرودهای شگفت‌انگیزش داستانی بس خواندنی است. توصیف این کاربردهای گوناگون از گشودن رمز جنگی آلمان در جنگ جهانی دوم گرفته تا پیدا کردن زیردریایی‌های گمشده، تعیین نویسندگان ناشناس متن‌های معروف و در قرن بیست و یکم تقریباً در هر رشته از علوم و دانش بشری در کتابی به نام **نظریه جاویدان** آمده است. این کتاب را به فارسی برگردانده‌ام و در آینده‌ای نزدیک به چاپ خواهد رسید. علاقه‌مندان به آگاهی از تاریخ تحول روش‌های بیزی آمار می‌توانند به این کتاب مراجعه کنند و نمونه‌هایی دیگر از پیروزی‌های آمار بیزی را مطالعه کنند.

معرفی کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور

بنا به پیشنهاد مشترک گروه‌های علوم پایه و علوم مهندسی فرهنگستان علوم و به دلایل زیر کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور از اواسط سال ۱۳۹۱ در «فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران» شکل گرفت:

۱- این علم در ایران سابقه‌ای طولانی دارد و دانشمندان این سرزمین در قرن‌ها پیش رشد و تعالی آن را وجهه همت قرار داده و افتخار آفریده‌اند.

۲- آموزش و پژوهش در ریاضیات کم‌هزینه است، زود به بار می‌نشیند، سایر علوم از جمله علوم انسانی و طبیعتاً انواع فناوری‌ها را تعالی می‌بخشد و سبب رشد و شکوفایی کشور می‌شود.

۳- ریاضیات جهان‌شمول است و جوانان ما نشان داده‌اند که همچون پیشینیان می‌توانند با شکوفا ساختن استعداد ریاضی خود در پهنه گیتی خوش بدرخشند و ایران و ایرانی را سربلند سازند. با این احوال لازم، بلکه واجب می‌دانیم ریاضیات در کشور در سطحی گسترده رواج یابد و منطقی اندیشیدن و تفکر علمی به بار بنشیند و در اثر آن عقلانیت تقویت شود.

اعضای حقوقی این کمیسیون عبارتند از: رئیس فرهنگستان علوم، رئیس گروه علوم پایه، رئیس گروه علوم مهندسی، رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان علوم، رئیس انجمن ریاضی ایران و رئیس انجمن آمار ایران.

اعضای حقیقی این کمیسیون عبارتند از: آقایان دکتر مهدی بهزاد، دکتر پرویز جبه‌دار مارالانی، دکتر علی رجالی، دکتر سعید سهراب‌پور، دکتر محمدرضا عارف، دکتر محمدرضا مخبر دزفولی و دکتر فتح‌اله مضطرزاده

آیین‌نامه این کمیسیون در تاریخ ۱۳۹۱/۸/۲۴ به تصویب فرهنگستان رسیده و در آن اعلام شده است که با عنایت به ضرورت توجه به ریاضیات در راستای توسعه علمی کشور، کمیسیون پیشبرد ریاضیات با اهداف زیر تشکیل می‌شود:

۱- ارائه سیاست‌ها و رهنمودهای کلان جهت گسترش دانش ریاضی در سطوح مختلف اعم از دانش‌آموزان، معلمان، دانشجویان و کارشناسان

احتمالی مرتب شده باشند. گیریم L_j احتمال پیشینی خانه‌ی Z_j باشد و E_j احتمال موثر بودن موضعی را بنمایاند. این همان احتمال شرطی یافته شدن شیئی مورد کاوش در خانه‌ی Z_j نقشه است به شرط آنکه این شیئی در آن خانه باشد. با استفاده از مشخصات نوارهای تحت کاوش و طول مسیرهایی که حسگرها خانه‌های شبکه را می‌کاوبند L_j ها روزآمد می‌شوند. این روزآمد سازی بر اساس کاوش‌های ناموفق صورت می‌گرفت کشتی USS Mizar از سورت‌های زیرآبی حامل ردیاب‌های صوتی و دوربین‌های با دید جانبی استفاده می‌کرد و همراه با دوربین‌ها و مغناطیس‌سنج‌ها که دارای مشخصات خاص بودند جستجو را با سرعت ۲ گره دریایی انجام می‌داد.

احتمال کل SEP برابر است با مجموع حاصل‌ضرب‌های انفرادی L_j های هر خانه از شبکه در احتمال‌های پیشینی آنها از ماکسیم احتمال کل

$$SEP = \sum_{j=1}^N L_j \cdot E_j$$

به عنوان ملاک برنامه‌ریزی روزانه کاوش استفاده می‌شد. استون و ریچاردسون در گزارش خود نشان دادند که این ملاک منجر به آن می‌شود که خانه‌ای از شبکه با بیشترین احتمال پسینی

$$L_j^* = L_j(1 - E_j)/(1 - SEP)$$

را در اولویت کاوش قرار دهند.

کاوش‌های بمب هیدروژنی و اسکورپیون انگیزه‌ای برای کارهای نظری در باره ریاضیات کاوش شدند. استون در ۱۹۷۵ کتاب **نظریه کاوش بهین** را با پشتیبانی دفتر پژوهش‌های نیروی دریایی آمریکا منتشر کرد. این کتاب جایزه کتاب سال انجمن پژوهش‌های عملیاتی آمریکا را برد، جایزه‌ای که به بهترین اثر به زبان انگلیسی در زمینه پژوهش عملیاتی و علوم مدیریتی اعطا می‌شود. این نظریه امروزه به نام **نظریه کاوش بیزی** مشهور است.

این تخصص که به ظاهر خیلی باریک و محدود به نظر می‌رسد در زمینه‌های گوناگون ارزش خود را به اثبات رسانده است. از جمله برای یافتن مهمات منفجر نشده در کانال سوئز بعد از جنگ مصر و اسرائیل، بشکه‌های نفت ناپدید شده در خلیج مکزیک، ماهیگیران گم شده در دریاها. برای یافتن اشیای فضایی و زیردریایی‌های شوروی نیز مورد استفاده قرار گرفته است. اما کسی چه می‌دانست که از آمار بیزی برای کشف گنجینه‌های مدفون نیز استفاده خواهد شد؟ گروه اکتشافی کلمبیا دکتر استون را استخدام کرد که نقشه‌های احتمال را برای پیدا کردن کشتی SS Central America که در سال ۱۸۵۷ دور از سواحل کارولینای جنوبی در اقیانوس اطلس گم شده بود، رسم کند. این کشتی در سال ۱۹۸۹ تنها پس از کاوش ۱۴۰۰ فوت مربع (۱۲۶ متر مربع) از کف اقیانوس پیدا شد. در این کشف نیز احتمال‌های پسینی محاسبه شده با قضیه بیز کارساز بودند.

شرح بالا بخشی از آمار بیزی در کاوش‌های نیروی دریایی آمریکا در دهه‌های اخیر است. کاربرد قضیه بیز که امروزه به نام آمار بیزی مشهور است از

در توسعه پایدار کشور، این کمیسیون امیدوار است از حمایت تمام نهادهای دولتی و غیردولتی کشور در زمینه پیشبرد دانش ریاضی و بکارگیری آن در زندگی روزمره و توسعه کشور بهره‌گیری نماید.

دهمین جلسه کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور

این جلسه با حضور آقایان دکتر محمدرضا عارف (رئیس جلسه)، دکتر مهدی بهزاد، دکتر حمید پزشک، دکتر مگردیچ تومانیان، دکتر پرویز جبه‌دار مارالانی، دکتر محمدعلی دهقان، دکتر سعید سهراب‌پور، دکتر محسن محمدزاده و مهندس سیدعلی پزشکی در روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۳/۷/۱۶ برگزار شد. قبل از ورود به دستور جلسه آقای دکتر رجالی گزارشی از سفر به کشور کانادا و ایراد چند سخنرانی در دانشگاه‌های مگ‌گیل و لاول ارائه کردند و اظهار داشتند که موضوع دو سخنرانی ایشان در مورد خانه‌های ریاضیات ایران بوده است. دکتر رجالی همچنین از تعداد فارغ‌التحصیلان ایرانی زیادی که در کشور کانادا مشغول به زندگی و کار هستند و به کشور بازنگشته‌اند، ابراز تأسف کرد. اهم مذاکرات و تصمیمات جلسه بدین شرح است:

۱- نهمین صورتجلسه کمیسیون مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۸ به تصویب رسید.

۲- آقای دکتر رجالی گزارشی از وضع خانه‌های ریاضیات در ایران ارائه کردند و با بیان اینکه سی و دومین خانه ریاضیات به تازگی در بوشهر راه‌اندازی شده است به برخی مشکلات خانه‌های ریاضیات اشاره کردند. ایشان گفتند که خانه‌های ریاضیات برای آموزش و پرورش شناخته‌شده نیستند. در این خصوص حتی خانه‌های ریاضیات با مشکل توزیع آگهی مواجه هستند. آموزش و پرورش گمان می‌کند که خانه‌های ریاضیات متعلق به شهرداری‌هاست و همکاری نمی‌کند. آقای دکتر رجالی وابستگی مالی خانه‌های ریاضیات را یکی دیگر از مشکلات خانه‌ها قلمداد کردند که اگر خودکفا باشند فساد ایجاد می‌شود و اگر وابسته به شهرداری، استانداری یا آموزش و پرورش باشند این وابستگی با عنایت به تغییراتی که در آن مراکز صورت می‌پذیرد بسیار بر روی وضع خانه‌های ریاضیات تأثیرگذار است.

پس از گزارش آقای دکتر رجالی، کمیسیون با تأکید بر اینکه خانه‌های ریاضیات یک نهاد علمی عمومی هستند و باید راجع به آنها تصمیم‌گیری شود مقرر کرد در راستای سیاست‌های ابلاغ‌شده علم و فناوری و بندهایی از نقشه جامع علمی کشور گزارشی از سوی آقای دکتر رجالی تهیه شود تا با تصویب کمیسیون در قالب یک ماده واحد به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال گردد.

۳- گزارش روند پیشرفت طرح ارتقای حرفه‌ای معلمان ریاضی به دلیل عدم حضور سرکار خانم دکتر غلام‌آزاد به جلسه آینده موکول شد.

۲- همکاری در اصلاح برنامه‌های آموزشی در مقاطع مختلف تحصیلی
۳- ارائه رهنمودهای لازم برای رفع موانع و ارتقاء پژوهش در علوم ریاضی علاوه بر آن وظایف کمیسیون به شرح زیر در نظر گرفته شده است:

۱- بررسی و تحلیل وضعیت آموزش و پژوهش علوم ریاضی در سطوح مختلف

۲- بررسی و پیشنهاد ارتقاء جایگاه مدرسان و محققان علوم ریاضی در کشور

۳- ارائه راهکارهای کلان و راهبردی برای ارتقاء جایگاه و ترویج علوم ریاضی در جامعه

۴- بررسی و تصویب طرح‌های مطالعاتی کلیدی و برون‌سپاری آنها به مراجع ذیربط جهت اجرا

۵- تلاش در جهت توسعه و تقویت ارتباط بین تشکلهای علمی

۶- ایجاد و توسعه زمینه‌های همکاری بین ریاضیدانان و مجامع علمی داخل و خارج کشور

۷- بررسی و ارائه پیشنهاد برنامه‌های حمایتی از تشکلهای علمی ذیربط

۸- تدوین بیانیه‌ها و ارائه رهنمودها و راهکارهای مناسب بر اساس نقدها و ارزیابی‌های تخصصی جهت ارتقاء آموزش و پژوهش علوم ریاضی در کشور

۹- بررسی و تصویب سایر اموری که جهت نیل به اهداف و وظایف فوق لازم تشخیص داده شود.

همچنین این کمیسیون یک کارگروه تخصصی به منظور مستندسازی و پیگیری مراحل بررسی و کارشناسی مصوبات و پیشنهادهای کمیسیون و هدایت مطالعات مربوط به طرح‌های کلیدی و به عنوان بازوی فکری کمیسیون تشکیل داده است که آقایان دکتر مهدی بهزاد، دکتر مگردیچ تومانیان، دکتر حمید پزشک، دکتر محمدعلی دهقان، دکتر علی رجالی، دکتر محسن محمدزاده و خانم دکتر سهیلا غلام‌آزاد در آن حضور دارند.

کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور تاکنون چند مسئله از جمله وضع دانشگاه فرهنگیان، حمایت از و همکاری با ستاد ملی سال جهانی آمار، لزوم تشکیل مرکز تحقیقات آموزش ریاضی، حمایت از اجرای مطالعه نقش فعالیت‌های جانبی آموزشی در یادگیری ریاضیات، تشکیل اتحادیه انجمن‌های مرتبط با ریاضی، حمایت از تشکیل کمیسیون‌های تخصصی انجمن ریاضی ایران، لزوم مطالعه افت ریاضی و حل مسائل آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها و برنامه‌ریزی برای ارتقای حرفه‌ای معلمان ریاضی را در دست مطالعه دارد.

با توجه به وجود افت ریاضی در مدارس و دانشگاه‌ها و نیز اهمیت این علم پایه‌ای

۱۰- پس از بحث و بررسی موارد ذیل به عنوان برخی اولویت‌های کاری کمیسیون و کارگروه تعیین شدند:

- بررسی سیر المپیادهای دانش‌آموزی ریاضی کشور
 - مسائل و مشکلات عدم اجرای حداقل‌های لازم در رابطه با پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی
 - پیگیری مشکلات تدریس دروس پایه در دانشگاه‌ها
 - برنامه‌های ریاضی مدرسه‌ای در ایران و نحوه تعامل با دفتر تألیف وزارت آموزش و پرورش
 - بررسی مسائل و مشکلات پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌ها
 - پیگیری فعالیت کارگروه بررسی وضع موجود علوم ریاضی کشور
 - بررسی مسائل برنامه‌ریزی درسی علوم ریاضی در دانشگاه‌ها
- ۱۱- با عنایت به انتخاب آقای دکتر حمید پزشک به عنوان رئیس انجمن آمار ایران، ایشان به عنوان عضو حقوقی کمیسیون و آقای دکتر محمدزاده به عنوان عضو حقیقی معرفی شدند. قرار شد نسبت به صدور حکم آنان اقدام شود.

۱۲- آقای دکتر دهقان اطلاع دادند که انجمن ریاضی ایران از گروه ۳ به گروه ۴ اتحادیه بین‌المللی انجمن‌های ریاضی ارتقا پیدا کرده است. گروه ۵ بالاترین گروه اتحادیه است که شامل ۱۰ کشور برجسته دنیا در زمینه ریاضیات است. ایران در گروه دوم کشورهای دنیا در زمینه ریاضی قرار گرفته است و این بسیار افتخار آمیز است بخصوص که کشورهایی چون پاکستان، عربستان و ترکیه در گروه یک قرار دارند.

همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

مصادف با اول آبان‌ماه روز آمار و برنامه‌ریزی، همایشی یک روزه برای بزرگداشت این روز، در روز ۲۹ مهرماه در تالار غدیر وزارت کشور با حضور فعالان نظام حرفه‌ای آمار کشور برگزار شد. این همایش که با حضور آقایان: دکتر محمدباقر نوبخت، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور؛ دکتر تاج‌گردون، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی؛ دکتر رحمانی فضل، وزیر کشور؛ دکتر بخشنده، معاون وزیر کشاورزی؛ دکتر پزشک، رئیس انجمن آمار ایران؛ دکتر عادل آذر، رئیس مرکز آمار ایران؛ مدیران دستگاه‌ها و سازمان‌ها؛ دانشگاهیان و کارشناسان دستگاه‌ها؛ معاونان و کارکنان مرکز آمار ایران و پژوهشکده آمار شکل گرفت و در آن صاحب‌نظران و فعالان نظام آماری کشور به ارائه مطالب و بیان فرصت‌ها و چالش‌های نظام آماری کشور پرداختند.

۴- نامه تدوین‌شده برای سرپرست محترم وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص برخی مشکلات و مسائل آموزش عالی کشور توسط آقای دکتر تومانیان قرائت شد. با عنایت به اینکه برخی موضوعات به آموزش و پرورش و برخی دیگر به دانشگاه‌ها و استادان و سایر مسئولان مرتبط است توصیه شد اولاً در یک جلسه هم‌اندیشی مشکلات مطرح شده ریشه‌یابی و راه‌حل‌های مناسب تدوین و پیشنهاد شود تا برای مسئولان ذیربط ارسال گردد. ثانیاً خبرنامه‌های انجمن ریاضی و انجمن آمار ایران گزارش‌هایی از برخی مشکلات آموزش عالی کشور منتشر کنند.

۵- موضوع جایگاه قانونی فرهنگستان علوم به ویژه کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور در برنامه ششم توسعه مطرح و پیشنهاد شد در این سیاست‌ها فرهنگستان علوم مورد توجه قرار گیرد و جایگاه قانونی فرهنگستان لحاظ شود. پس از توضیحات آقای دکتر عارف در خصوص سیاست‌های علم و فناوری در برنامه ششم توسعه که از سوی فرهنگستان علوم تدوین و به شورای علمی فرهنگستان ارسال شده است، قرار شد این موضوع توسط ایشان در شورای علمی مطرح شود.

۶- در خصوص نامه تدوین‌شده برای ریاست محترم دانشگاه فرهنگیان پیرامون مشکلات مختلف آن دانشگاه مقرر شد با عنایت به مشکلات دیگری که در بند ۴ دستور جلسه طرح شده است از وزیر محترم آموزش و پرورش، رئیس محترم دانشگاه فرهنگیان و آقایان دکتر نوید و دکتر محمدیان در یکی از جلسات آینده کمیسیون دعوت به عمل آید.

۷- در خصوص برنامه‌ریزی جهت برگزاری سمینار «علوم ریاضی و چالش‌ها» در روزهای ۲۹ و ۳۰ مهرماه ۱۳۹۴ مقرر شد ابتدا گزارشی از مصوبات کمیسیون تهیه و طی نامه‌ای برای ریاست محترم دانشگاه تربیت مدرس که میزبانی این مراسم را به عهده گرفته‌اند ارسال شود. ثانیاً نسبت به تشکیل اولین جلسه کمیسیون راهبردی سمینار، پس از موافقت ریاست محترم فرهنگستان اقدام شود. همچنین قرار شد آقای پزشکی نسبت به صدور احکام اعضای کمیته راهبردی سمینار از سوی ریاست محترم فرهنگستان پیگیری نمایند.

۸- در خصوص گسترش بیش از حد دوره‌های دکتری آموزش ریاضی مقرر شد اینگونه موضوعات و چالش‌ها در جلسات کمیته تخصصی و کمیسیون مطرح و به عنوان محورهای میزگردهای کنفرانس علوم ریاضی و چالش‌ها تدوین شد.

۹- آقای دکتر تومانیان اعلام کردند که درخصوص برگزاری یک جلسه هم‌اندیشی در فرهنگستان با عنوان «کیفیت آموزش عالی با محوریت علوم ریاضی در ایران» مشغول برنامه‌ریزی هستند. قرار شد دفتر ریاست فرهنگستان نسبت به ثبت تاریخ برگزاری این جلسه در تقویم کنفرانس‌های فرهنگستان اقدام کند.

با خطاهایش پذیرفته شود و نباید به خاطر خطاهای فنی از پذیرش این آمارها خودداری کرد و طبق قانون فقط مرکز آمار ایران صلاحیت انتشار آمارهای رسمی را دارد. ایشان موارد استفاده از آمار رسمی را به سه بخش کارشناسی، مدیریتی و قانونگذاری تقسیم نمودند و بیان داشتند: مسئولین هرگونه انتقاد یا نظری دارند باید در قالب این سه طبقه‌بندی ارایه کنند. ضمن این که مرکز آمار ایران هم باید در این سه قالب اقدام به انتشار اطلاعات در سطح جامعه نماید تا از تشویش اذهان عمومی جلوگیری شود. این که هر آمار را در سطح جامعه انتشار دهیم، چیزی جز نگرانی جامعه و تناقض در افکار عمومی در پی نخواهد داشت.

ایشان فرمودند: این حق مرکز آمار ایران است که از شرافت کاری خود دفاع کند و اگر ایرادی وجود دارد از تحلیل و برداشت استفاده‌کنندگان از آمار است. ضمن این که این مرکز و دستگاه‌های اجرایی باید از حقوق آمارگیران زحمت‌کش دفاع نمایند. ایشان معتقد بودند بعضی از اظهار نظرهای مغرضانه، جنبه تبلیغاتی دارد و تا در حضور کارشناسان و دانشگاهیان مورد نقد و بررسی قرار نگیرد هیچ اعتباری ندارد و نباید موجب رنجش دست اندرکاران نظام آمار شود.

تاکید بر اهمیت آمار بخش کشاورزی با توجه به بحث امنیت غذایی کشور

سخنران بعدی این همایش آقای دکتر بخشنده، معاون محترم برنامه‌ریزی وزارت جهاد کشاورزی بودند. ایشان ضمن تشکر از اجرای سرشماری کشاورزی ۹۳ که در حال اجراست فرمودند: این طرح در روزهای پایانی دولت قبلی پایه‌ریزی شد که به علت ضیق وقت به زمانی دیگر در دولت فعلی موکول گردید. ایشان با اشاره به تحولات و استفاده از تکنولوژی روز در اجرای این سرشماری بیان داشتند این اطلاعات، مقدماتی است و آمار تفصیلی آن با فاصله زمانی حدود شش ماه، تا اسفند ۹۳ به انتشار خواهد رسید. ایشان تنوع بهره‌بردار و محصولات کشاورزی را از امتیازات کشور دانستند که به عقیده ایشان موجب اختلال در جمع‌آوری دقیق اطلاعات آمار خواهد بود. آقای دکتر بخشنده آمار محصولات کشاورزی راهبردی را جزیی از آمار مورد نیاز در طرح سرشماری کشاورزی دانستند و اظهار امیدواری کردند که آمار این طرح زمینه‌ساز پایه و اساس اطلاعات بعدی برای تصمیم‌گیری سال‌های بعد باشد. ایشان مدیران بخش کشاورزی را به دلیل عدم وجود آمار و اطلاعات به روز و دقیق در این بخش فاقد توانایی تصمیم‌گیری کاملاً درست و برنامه‌ریزی‌های کلان و استراتژیک دانستند. چرا که به عقیده ایشان روش‌های کنونی هیچ‌گونه کارایی نداشته و فقط موجب زیان‌های سنگین در زمینه واردات و صادرات این بخش می‌شود. ایشان اظهار امیدواری کردند کار مشترکی را که وزارت جهاد کشاورزی با سازمان FAO شروع کرده با اطلاعات جمع‌آوری شده توسط مرکز آمار ایران در طرح سرشماری کشاورزی ۹۳ دارای کم‌ترین تناقض و بالاترین سطح اشتراک آماری باشد.

لزوم اهتمام رسانه‌ها بر عدم اعلام آمارهای متکی بر تخمینات شخصی

سخنران نخست این همایش آقای دکتر عادل آذر ریاست محترم مرکز آمار ایران بودند. ایشان با اشاره به سرشماری عمومی کشاورزی سال ۹۳ که از ۵ مهرماه الی ۱۸ آبان ماه در کشور در حال اجراست، بیان داشتند: این طرح ملی و گسترده، با مشارکت ۱۲ هزار نفر کارشناس و آمارگیر در سطح کشور در حال اجراست که تاکنون اطلاعات حدود ۴٫۵ تا ۵ میلیون بهره‌بردار شناسایی شده است. ایشان تأکید داشتند داده‌هایی باید جمع‌آوری شوند که از اصالت و خلوص بالایی برخوردار باشند چرا که بخش کشاورزی یکی از ارکان اقتصادی در بخش اشتغال و تولید ناخالص داخلی است.

ایشان همچنین متذکر شدند: در این سرشماری کشاورزی، جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از تبلت انجام می‌شود که یکی از پیشرفته‌ترین سیستم‌های جمع‌آوری داده‌ها در دنیاست و به صورت بومی و توسط کارشناسان مرکز آمار ایران و با همکاری نخبگان دانشگاهی تهیه و اجرا شده است و این قابلیت را دارد که ماموران آمارگیری را در هر نقطه از کشور ردیابی و رصد نموده و عملکرد ایشان را تجزیه و تحلیل و رفع اشکال کند. با این سیستم، مرکز آمار ایران قادر است نتایج سرشماری را در سطح کلان در مدت ۶ ماه تهیه و به دست تصمیم‌گیران برساند. ایشان بیان داشتند موفقیت در حوزه آمارهای ثبتی مبنا مشروط به همکاری و اتصال دستگاه‌های اجرایی ذیربط به مرکز آمار ایران و شکل‌گیری کامل شبکه ملی آمار است. ایشان در ادامه ضمن تأکید بر نقش مهم رسانه‌ها در اطلاع‌رسانی صحیح آمار و ارتقاء فرهنگ آمار کشور و همچنین تأکید بر پرهیز رسانه‌ها از اعلام هر آمار که صرفاً مبتنی بر حدسیات و تخمین‌های فردی است، افزود: در هیچ کجای دنیا آمارهای مرکز آمار ایران را زیر سؤال نمی‌برند و ما به هیچ عنوان با هیچ کس درباره آمارهای اعلامی وارد مناظره نخواهیم شد، زیرا این مرکز متعلق به هیچ دولتی نیست بلکه متعلق به حاکمیت و نظام جمهوری اسلامی ایران است و باید اصل بی‌طرفی در آن رعایت شود. وی در ادامه سخنان خود به نقش مهم شاخص‌های مرکز آمار ایران در تدوین برنامه ششم اشاره کرد و گفت: ۲۰۰ شاخص آمار، به‌پوست برنامه ششم است که از این ۲۰۰ شاخص، ۱۰۰ شاخص مربوط به مرکز آمار ایران می‌باشد که ۷۰ درصد آن شاخص‌های بخش کشاورزی هستند. ایشان خطاب به همکاران خود در مرکز آمار ایران متذکر شدند که باید این شاخص‌ها در پیوست‌های آمار برنامه ششم تهیه شوند تا به موقع به همراه برنامه ششم به مجلس شورای اسلامی ارایه شوند. ایشان اظهار نظرهای سطحی و غیرکارشناسی درباره آمارهای مرکز آمار ایران را یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها و زخمی بزرگ بر پیکر نظام آمار ایران دانستند.

برنامه‌ریزی بدون آمار، راه رفتن در تاریکی است

سخنران بعدی این همایش آقای دکتر تاجگردون، ریاست محترم کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی بودند. ایشان تأکید داشتند: آمار باید

آمار ستون فقرات بیوانفورماتیک

سخنران بعدی این همایش آقای دکتر حمید پزشک ریاست محترم انجمن آمار ایران بودند. ایشان مطالبی را در رابطه با موضوع بیوانفورماتیک در علم آمار ارایه فرمودند و ضمن بررسی فرایند کدینگ در ساختار ژنوم انسان و ارتباط آن با آمار، این مبحث را جولانگاهی برای متخصصین آمار در راستای پیش‌بینی ساختار ژنوم انسان و استفاده از آن در تشخیص بیماری‌ها و تهیه داروهای مورد نیاز بیماران خاص دانسته و معتقد بودند بیوانفورماتیک جایگزین مناسبی برای بیوشیمی است و آمار ستون فقرات این رشته است.

توان منطقه‌ای، مهمترین اصل برنامه ششم

سخنران بعدی این مراسم آقای دکتر نوبخت معاون محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور بودند. ایشان نقطه واصل بین مرکز آمار ایران و معاونت برنامه‌ریزی و راهبردی ریاست جمهوری را برنامه‌ی ششم توسعه دانستند. ایشان برنامه‌ریزی در توسعه کشور را دارای وقفه‌ی ۱۰ ساله (۱۳۶۸-۱۳۵۸) دانستند و رشد کشور را با وجود برنامه‌ریزی‌های متناوب، ناهمگون و نامتوازن دانستند و توازن منطقه‌ای را مهم‌ترین اصل برنامه ششم توسعه عنوان نمودند که این امر در برنامه هفتم که پایان بخش سند چشم‌انداز خواهد بود تداوم پیدا خواهد کرد. همچنین ایشان معتقد بودند این توازن‌بخشی، نیازمند برنامه و آمارهای درست و منتقی است که مرکز آمار ایران تولید می‌کند. به نظر ایشان در بحث توازن‌بخشی، نباید هرساله بودجه به‌صورتی بین استان‌ها و شهرستان‌ها تقسیم شود که در نهایت در قالب پروژه‌های کوچک به دولت ارایه شود که این مغایر اصل توازن‌بخشی برنامه ششم است.

ضرورت اتخاذ مکانیسمی خودکار برای به روز شدن آمارها

سخنران پایانی این همایش آقای دکتر رحمانی فضلی، وزیر محترم کشور بودند. ایشان بیان نمودند کشور در حیطه برنامه‌ریزی مسیر درستی را طی نکرده است. چرا که خروجی‌های کنونی در این حیطه مطلوب نمی‌باشد. ایشان ابراز امیدواری کردند در برنامه ششم، نقطه ثقل برنامه‌ریزی، توازن منطقه‌ای باشد ضمن این‌که از دستگاه‌های مرتبط خواستند که همکاری لازم را انجام دهند. وزیر محترم کشور، حوزه‌های نامتعادل را به پنج حوزه منابع، امکانات، فعالیت، جمعیت و خدمات تقسیم نمودند و رفع این عدم توازن را نیازمند آمار و اطلاعات دقیق در این حوزه، و پایه و اساس برقراری این توازن را آمار و مرکز آمار ایران دانستند.

وی در ادامه مرکز آمار ایران را مرجع رسمی تجمیع و انتشار اطلاعات آماری در کشور ذکر کرد و افزود مکانیسمی باید اتخاذ شود که آمارهای کشور به طور خودکار به روز شود. وی همچنین مسئله مهم در حوزه‌های آمار کشور را تحلیل نادرست دستگاه‌ها از آمار و اطلاعات ذکر کرد و اظهار امیدواری نمود

که تحلیل‌های راهبردی و کارشناسی منجر به ایجاد یک سیستم جامع آماری و یک نظام حرفه‌ای آمار در کشور شود.

در پایان مراسم از برگزیدگان نظام آماری کشور از میان مدیران و کارشناسان مرکز آمار ایران، پژوهشکده آمار، استانداری‌ها، دانشگاهیان، آمارگیران و سایر فعالان حوزه آمار و برنامه‌ریزی تقدیر به‌عمل آمد.

بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

• مجتمع آموزش عالی بم

با تشکر از آقای موسی عبدی، نماینده انجمن

مراسم بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی در راستای اهداف انجمن آمار ایران در معرفی رشته آمار و نشان دادن اهمیت علم آمار و کاربردهای آن در گسترده‌های علمی، کسب و کار، سیاست‌گذاری امور در جامعه و کاربردهای علم آمار در علوم و فناوری در مجتمع آموزش عالی بم برگزار گردید.

این مراسم برای اولین بار پس از تأسیس رشته آمار در مجتمع آموزش عالی بم و مصادف با استقلال دانشگاه از لحاظ آموزشی، پژوهشی و اداری از دانشگاه شهید باهنر کرمان به همت گروه آمار در سالن اجتماعات مجتمع برگزار گردید. در این مراسم جهت تشویق و ایجاد انگیزه برای دانشجویان به کلیه ورودی‌های رشته آمار یک عدد ماشین حساب مهندسی اهداء گردید.

• دانشگاه بیرجند

با تشکر از آقای دکتر نیلی ثانی، نماینده انجمن

مراسم نکوداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در روز یکشنبه ۴ آبان ماه ۱۳۹۳ با همکاری انجمن علمی آمار و معاونت فرهنگی اجتماعی دانشگاه بیرجند، در محل تالار ولایت این دانشگاه و با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان برگزار گردید. در این مراسم ابتدا خانم دکتر سارا جمهوری سرپرست گروه آمار مختصری از تاریخچه و راه اندازی رشته آمار و عملکرد گروه در سال گذشته ارائه نمودند. سپس آقای دکتر اطمینان عضو محترم هیات علمی گروه، سخنرانی با عنوان شهر آماری ارائه نمودند که مورد توجه دانشجویان قرار گرفت. در ادامه آقای مهندس فخار رئیس بخش کنترل کیفیت کارخانه کویر تابر بیرجند، در ارتباط با نقش آموزش‌های مرتبط با صنعت در دانشگاه به ایراد سخنرانی پرداختند. همچنین نحوه کسب عنوان برخی استانداردهای جهانی در صنعت توسط ایشان برای حاضرین توضیح داده شد.

سپس جناب آقای دکتر محمدرضا دوستی رئیس پارک علم و فناوری خراسان جنوبی به معرفی این سازمان و نحوه ثبت شرکت‌های دانش بنیان پرداختند. در این سخنرانی آقای دکتر دوستی تأکید نمود اقتصاد و فرهنگ کشور در شرایطی که اغلب فارغ التحصیلان دانشگاهی بی‌کار هستند وابسته به تأسیس شرکت‌های دانش بنیان است. متأسفانه امروزه متخصصین کشور در مشاغل مشغول به کار

• دانشگاه سمنان

با تشکر از خانم دکتر فاطمه حسینی، نماینده انجمن

همزمان با اول آبان ماه، «روز ملی آمار و برنامه‌ریزی»، همایش گرامیداشت این روز در دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه سمنان برگزار شد. در این مراسم که با همت گروه آمار و با همکاری انجمن علمی آمار و پژوهش‌سرای دانشجویی دانشگاه سمنان برگزار شد، دکتر محمد رضا صافی رئیس دانشکده ریاضی و پردیس علوم پایه، ضمن خیر مقدم به میهمانان از پیگیری‌های انجمن علمی آمار، گروه آمار و پژوهش‌سرای دانشجویی دانشگاه سمنان در برگزاری این مراسم تقدیر کرد. وی ضمن تشکر از جناب آقای دکتر حمید پزشک عضو هیات علمی گروه آمار دانشگاه تهران و رئیس انجمن آمار به خاطر شرکت در این مراسم، حضور وی را در جمع دانشجویان و اساتید موجب دلگرمی و افتخار آنان دانست.

دکتر امید کریمی مدیر گروه آمار هم نامگذاری این روز را نشان دهنده اهمیت آمار و برنامه‌ریزی در مدیریت کلان جامعه و تصمیم‌گیری‌ها دانست و ضمن خوشامدگویی به میهمانان به خصوص جناب آقای دکتر پزشک، به معرفی گروه آمار دانشگاه سمنان و اساتید گروه پرداختند. در ادامه مراسم خانم دکتر حسینی نماینده انجمن آمار ایران در دانشگاه سمنان پس از معرفی انجمن آمار ایران و سایت‌های مرتبط با این انجمن، نحوه عضویت در انجمن آمار ایران را برای دانشجویان توضیح دادند.

سپس سخنرانی جناب آقای دکتر پزشک عضو هیات علمی گروه آمار دانشگاه تهران و رئیس انجمن آمار، زینت بخش مراسم شد و سخنان ایشان در خصوص استفاده بهینه از تمام اطلاعات در دسترس و آمار بیز و نحوه تشکیل گروه‌های علمی در رشته‌های علمی مختلف، مورد توجه حاضرین در جلسه قرار گرفت. سایر برنامه‌های این مراسم صندلی داغ با حضور دکتر چاچی استادیار گروه آمار دانشگاه سمنان، معرفی دانشجویان برتر و تقدیر از آنان و برگزاری مسابقه بود. در انتها از دکتر پزشک به خاطر حضور در مراسم و زحمات ارزشمند ایشان برای پیشرفت علم آمار در کشور تقدیر و تشکر گردید.

• خانه ریاضیات اصفهان

با تشکر از خانم مریم قائمی، نماینده انجمن

همایش روز آمار و برنامه‌ریزی امسال با حضور تعدادی از اساتید دانشگاه‌های اصفهان و صنعتی اصفهان و دانشجویان دانشگاه‌ها در سالن آمفی‌تئاتر خانه ریاضیات اصفهان در روز چهارشنبه ۳۰ مهر ۱۳۹۳ توسط خانه آمار اصفهان برگزار شد.

در این مراسم ابتدا کلیپی از روز آمار سال ۱۳۹۲ خانه ریاضیات اصفهان به نمایش گذاشته شد. سپس آقای دکتر نصراله ایران‌پناه توضیحاتی درباره تأسیس خانه آمار اصفهان و شهر علم اصفهان و اساسنامه خانه آمار ایراد نمودند. در ادامه آقای دکتر سروش علیمردی عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان

هستند که متناسب با آنچه آموزش دیده‌اند نیست. تأسیس شرکت‌های دانش بنیان همواره مورد تأکید و وابسته به نوآوری و خلاقیت است. لذا لازم است تمهیداتی جهت تأسیس آنها در دانشگاه‌های کشور و توسط اساتید و دانشجویان صورت گیرد. مراسم با تقدیر از دانشجویان ممتاز گروه و پخش یک کلیپ عاشورایی خاتمه یافت.

• دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

با تشکر از آقای دکتر سلیمان خیری، نماینده انجمن

به مناسبت روز اول آبان ماه، روز آمار و برنامه‌ریزی، مراسم گرامیداشتی با حضور ریاست محترم دانشگاه، مسئول ادارات آمار دانشگاه، اساتید گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، دانشجویان کارشناسی ارشد آمار زیستی، کارکنان اداره آمار دانشگاه و رابطین آماری در واحدهای مختلف دانشگاه در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد برگزار شد. در این مراسم مطالب و بحث‌های ارزشمندی در خصوص نقش آمار توسط ریاست دانشگاه، اساتید شرکت کننده و مسئول اداره آمار دانشگاه ارائه گردید.

• دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

با تشکر از آقای دکتر پورحسینقلی، نماینده انجمن

روز دوشنبه ۲۷ مهرماه جاری، مراسمی برای گرامیداشت روز آمار و برنامه‌ریزی در آمفی تاتر دانشکده پیراپزشکی برگزار شد. در این مراسم که با استقبال دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری رشته آمار زیستی، همراه بود، جناب آقای دکتر عین اله پاشا، به عنوان یکی از پیشکسوتان آموزش دانش آمار در ایران، سخنرانی کردند و ضمن برشمردن تاریخچه مختصری از سیر تحول دانش بشری از قرون گذشته تا دوران مدرن، اهمیت علم آمار را به عنوان یکی از یافته‌های مهم دوران جدید، برشمردند. این مراسم توسط دانشجویان آمار زیستی، مدیریت و اجرا شد.

• دانشگاه رفسنجان

با تشکر از آقای دکتر مسعود عجمی بختیاروند، مدیر گروه آمار

به مناسبت اول آبان روز ملی آمار و برنامه‌ریزی گروه آمار دانشگاه ولی عصر (عج) با همکاری انجمن علمی دانشجویی در تاریخ ۹۳/۸/۵ اقدام به برگزاری مراسم گرامیداشت این روز نمودند. در این مراسم اساتید و دانشجویان رشته آمار و همچنین معاونان آموزشی و پژوهشی دانشگاه و ریاست دانشکده علوم ریاضی حضور داشتند. مهمان ویژه این روز آقای دکتر محسن محمدزاده رئیس سابق انجمن آمار و استاد دانشگاه تربیت مدرس بودند و سخنرانی عمومی تحت عنوان "آمار کاربردی و شرایط اجرای صحیح آن" را ارائه نمودند. در ادامه مراسم از دانشجویان برتر گروه و همچنین اعضا تیم شرکت کننده در مسابقات دانشجویی کرمانشاه تقدیر به عمل آمد.

برای تحلیل آماری داده‌ها استفاده می‌شود که در کشورهایمانند هندوستان و آمریکا از آنها بهره می‌گیرند. در حالیکه با توجه به تفاوت اقلیم و میزان بارندگی، بدیهی است که نتایج درستی به دست نخواهند داد. در این راستا توسعه نظریه‌های مناسب برای تحلیل داده‌های کشاورزی در ایران را وظیفه اساتید آمار کشور دانستند و بر تعامل هر چه بیشتر این دو رشته تأکید داشتند. تشویق و اهدای جوایز به دانشجویان برتر ورودی‌های مختلف مقطع کارشناسی رشته آمار و دانشجویی حائز رتبه برتر در المپیاد دانشجویی آمار کشور در سال ۱۳۹۳ پایان‌بخش این همایش بود.

• استانداری گیلان

با تشکر از آقای دکتر بهروز فتحی واجارگاه، نماینده انجمن در دانشگاه گیلان

اولین همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در روز چهارم آبان‌ماه سال جاری در سالن اجتماعات معاونت برنامه‌ریزی استانداری گیلان با شکوه خاصی برگزار گردید. این همایش به میزبانی معاونت برنامه‌ریزی استانداری با دعوت از برخی اساتید و مدیران برگزیده و شرکت کارشناسان و مدیران اجرایی ادارات و سازمان‌های استان گیلان با ارائه مقالات و سخنرانی‌ها برگزار گردید.

در این همایش ابتدا آقای دکتر نجفی استاندار گیلان و آقای مهندس اصغریان معاون برنامه‌ریزی استانداری گیلان، روز ملی آمار و برنامه‌ریزی را به شرکت کنندگان تبریک گفته و از اهمیت علم آمار در زندگی امروزی صحبت کردند.

در ادامه آقای دکتر بهروز فتحی واجارگاه عضو هیات علمی گروه آمار دانشگاه گیلان به عنوان سخنران مدعو تحت عنوان "تبیین جایگاه آمار در برنامه‌ریزی" به ایراد سخنرانی پرداختند. جناب آقای زاهدیان دیگر سخنران این همایش بودند که تحت عنوان "مباحثی در آمارهای رسمی" سخنرانی نمودند. سپس ضمن اهدا لوح تقدیر به منتخبان نمونه آماری، ۶ مقاله برگزیده به عنوان سخنرانی و سه مقاله دیگر به عنوان پوستر ارائه گردید.

• دانشگاه گیلان

با تشکر از آقای دکتر بهروز فتحی واجارگاه، نماینده انجمن

همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی در روز هفتم آبان‌ماه سال جاری در دانشگاه گیلان برگزار گردید. همایش مذکور به همت دانشکده علوم ریاضی و با همکاری انجمن آمار ایران، شهرداری رشت و استانداری گیلان و با حضور اساتید و مسئولین شهرستان برگزار گردید.

این مراسم با تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید و سرود جمهوری اسلامی ایران آغاز شد. در بخش آغازین مراسم، رییس دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان، ضمن ارائه مطالبی در رابطه با اهمیت و جایگاه علم آمار، گزارشی از وضعیت این رشته در دانشگاه گیلان ارائه کردند و چشم‌انداز آینده آن را مورد بررسی قرار دادند. در ادامه، آقای مهندس نوروزی عضو دفتر آمار و اطلاعات استانداری گیلان در خصوص موضوع نظام آماری و جایگاه آن در برنامه‌ریزی

سخنرانی خود را در باره آمار در صنعت ایراد نمودند. سپس کلیپی از زندگی مریم میرزاخانی برنده جایزه فیلدز ۲۰۱۴ ریاضیات نمایش داده شد. در ادامه آقای دکتر علی رجالی در مورد نظام آماریشناسی و آقای دکتر محمد حسین علامت‌ساز توضیحاتی درباره فعالیت‌های انجمن آمار ایران ایراد نمودند.

در پایان میزگردی با عنوان آمار و اشتغال دانش‌آموختگان رشته آمار با اجرای خانم دکتر کلکین‌نما عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار شد. در این میزگرد از تعدادی از فارغ‌التحصیلان رشته آمار که مشغول به کار هستند دعوت شد تا بتوانند تجربیات خودشان را در اختیار دانشجویان و شاغلان آینده قرار دهند. مباحثی از جمله این که نیاز بازار کار به آمار چگونه است؟، چه روندی طی شده تا شغل فعلی را انتخاب نموده‌اند؟، در این فرآیند با چه مشکلاتی مواجه شده‌اند؟، چه راهکارهایی را توصیه می‌کنند؟ آقای ماهوش از گروه صنعتی انتخاب، خانم اسماعیلی کارشناس استانداری، خانم ارشدی‌پور در معاونت برنامه‌ریزی و پژوهشی شهرداری اصفهان، آقای صانعی کارشناس کیفیت سپاهان باطری و دبیر درس آمار و احتمال دبیرستان شهید اژه‌ای و آقای معینی از گروه تولیدی آلیس توضیحاتی در این باره ارائه نمودند.

• دانشگاه فردوسی مشهد

با تشکر از آقای دکتر مصطفی رزمخواه، نماینده انجمن

مراسم گرامی‌داشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی همانند سال‌های قبل، در آخرین روز مهرماه سال ۱۳۹۳ در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار گردید. همایش مذکور در راستای اهداف انجمن آمار ایران توسط گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد با همکاری انجمن علمی و قطب علمی داده‌های تربیتی و فضایی با حضور اساتید و پیشکسوتان جامعه علمی کشور برگزار گردید. در این مراسم ابتدا خانم دکتر حبیبی، مدیر گروه آمار، گزارشی از فعالیت‌های گروه در طول یکسال اخیر را ارائه نمودند. آقای دکتر محتشمی سخنران بعدی این مراسم بودند که در مورد برخی از کاربردهای علم آمار خصوصاً در کشاورزی فرمایشاتی داشتند و در این راستا یادی از پدر علم آمار ایران، آقای دکتر عباسقلی خواجه نوری، نمودند. سپس، به معرفی یکی از شاگردان دکتر خواجه نوری که البته میهمان ویژه این مراسم بودند پرداختند.

این دانشجوی متواضع که البته از اساتید پیشکسوت حال حاضر دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد هستند، را همه به نام آقای دکتر علیزاده می‌شناسند. سخنرانی آقای دکتر علیزاده که به کاربرد آمار در کشاورزی مربوط می‌شد، ضرورت تعامل بیش از پیش سایر رشته‌ها با آمار و بالعکس را به عنوان یک نیاز اساسی جامعه علمی کشور به خوبی نشان داد. ایشان که شناخت خوبی از علم آمار و کاربردهای آن داشتند، معتقد بودند که اگر از تجزیه و تحلیل‌های آماری در امور مربوط به بیمه محصولات کشاورزی، سدسازی، دامپروری، زمان مناسب برداشت محصول و مانند آن استفاده شود، بسیاری از زیان‌هایی را که امروزه در بخش کشاورزی متحمل می‌شویم می‌توانستیم به حداقل برسانیم. ایشان بر این نکته اذعان داشتند که در بخش کشاورزی ایران از همان روش‌هایی

سی و ششمین هم‌اندیشی آموزشی آمار اقتصادی

سی و ششمین هم‌اندیشی آموزشی آمار اقتصادی با هدف ارتقای کارایی و اثربخشی مهارت‌های جمع‌آوری و پردازش آمارهای اقتصادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شنبه پنجم مهرماه ۱۳۹۳ به مدت ۵ روز در مرکز آموزشی - رفاهی نوشهر آغاز شد.

به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، در مراسم افتتاحیه این هم‌اندیشی، علیرضا مقتدایی مدیرکل آمارهای اقتصادی بانک مرکزی، با اشاره به سابقه طولانی (حدود ۸۰ سال) تولید و انتشار آمارهای اقتصادی که ابتدا در بانک ملی آغاز و در ادامه توسط بانک مرکزی پیگیری شد، هم‌اندیشی اخیر را نقطه عطفی در جمع‌آوری آمارهای اقتصادی عنوان کرد چرا که از این تاریخ با استفاده از سخت‌افزار جدید ارسال آمارها بدون استفاده از کاغذ انجام خواهد شد. آقای مقتدایی محورهای برنامه هم‌اندیشی سی و ششم را به شرح زیر اعلام کرد:

- ۱- معرفی سخت‌افزار جدید جمع‌آوری و ثبت اطلاعات طرح‌های آماری
 - ۲- ارائه مطالب آموزشی مورد نیاز در خصوص طرح‌های مختلف
 - ۳- سخنرانی علمی در زمینه ارتقای مهارت‌های ارتباطی
 - ۴- ارائه مقالات علمی و پژوهشی همکاران
- مقتدایی در ادامه نیز به تشریح عملکرد مدیریت کل آمارهای اقتصادی در سال ۱۳۹۲ پرداخت و اهم این فعالیت‌ها را به شرح زیر اعلام کرد:

- انتشار گزارش‌های جاری مانند نرخ تورم و شاخص بهای تولیدکننده
- تهیه گزارش‌های مورد نیاز سازمان‌های مختلف
- اجرای طرح شاخص برابری قدرت خرید با همکاری بانک جهانی
- انجام فعالیت‌های فناوری اطلاعات شامل توسعه سامانه CIP
- فعالیت‌های نظام پیشنهادی اداره آمار اقتصادی

به ایراد سخنرانی پرداختند. سخنان آقای مهندس یزدانی، مسئول واحد آمار و انفورماتیک شهرداری رشت، در رابطه با چگونگی استفاده از اطلاعات آماری در زیباسازی فضاها سبز و پارک‌های سطح شهرستان از دیگر بخش‌های این برنامه بود.

پس از آن سخنرانی عمومی جناب آقای دکتر عادل محمدپور عضو هیات علمی گروه آمار دانشگاه صنعتی امیرکبیر تهران، تحت عنوان «مقایسه حفاری داده‌ها با تحلیل داده‌ها» ایراد شد که مورد توجه اساتید و دانشجویان حاضر در جلسه قرار گرفت.

تشویق و اهدای جوایز به دانشجویان برتر ورودی‌های کارشناسی رشته آمار دانشگاه گیلان و نیز تقدیر از دانشجویی حائز رتبه در المپیاد دانشجویی آمار پایان‌بخش این مراسم بود. خاطر نشان می‌کند که در حاشیه این مراسم دو کارگاه تخصصی تحت عنوان «آزمایشگاه مجازی آمار» و «چگونه پایان‌نامه خود را بنویسم» توسط آقای دکتر محمدپور برگزار گردید.

• دانشگاه ولایت

با تشکر از آقای مجتبی اصفهانی، نماینده انجمن

دومین همایش بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی عصر روز پنج شنبه اول آبان ماه با حضور اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه ولایت در محل سالن هلال احمر شهرستان ایرانشهر برگزار شد.

در ابتدای مراسم آقای اصفهانی عضو هیئت علمی دانشگاه ولایت و استاد مشاور انجمن علمی آمار ضمن خیر مقدم به مدعوین و تبریک روز آمار و برنامه‌ریزی علم آمار را دانش به کارگیری داده‌های تجربی برای تولید بهترین اطلاعات دانست و ابراز امیدواری کرد که سطح دانش آماری جامعه روز به روز بیشتر شود. در ادامه آقای دکتر محمد حسین دهقان عضو هیئت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان نیز ضمن تبریک این روز به کاربردهای آمار در سطوح مختلف مدیریت کشور پرداخته و نکات ارزنده‌ای نیز در مورد داده‌های سانسور شده و تحلیل داده‌های بقا ارائه نمودند.

شایان ذکر است برگزاری مسابقه با موضوع آمار و کاربردهای آن، پخش کلیپ معرفی دانشجویان پذیرفته شده در آزمون کارشناسی ارشد و تقدیر از دانشجویان رتبه‌های برتر ورودی‌های مختلف از دیگر برنامه‌های این مراسم بود.

• دانشگاه یزد

با تشکر از آقای دکتر علی دولتی، نماینده انجمن

مراسم گرامیداشت روز آمار و برنامه‌ریزی با حضور اساتید و دانشجویان به همراه معارفه دانشجویان آمار ورودی ۹۳ در دانشگاه یزد برگزار گردید. در این مراسم برای دانشجویان ورودی جدید، مطالبی در مورد مراکز آماری کشور، مجلات آماری و فعالیت‌های انجمن آمار مطالبی ارائه شد.

دوازدهمین کنفرانس آمار ایران، دانشگاه رازی کرمانشاه،

۳ شهریور ماه ۱۳۹۳

دوازدهمین کنفرانس آمار ایران

دانشگاه رازی کرمانشاه

دوازدهمین کنفرانس آمار ایران

دانشگاه رازی کرمانشاه

بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

دانشگاه رفسنجان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

دانشگاه رفسنجان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

دانشگاه سمنان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

دانشگاه سمنان

همایش روز ملی آمار و برنامه‌ریزی (تهران، تالار غدیر وزارت کشور، ۲۹ مهر ماه ۱۳۹۳)

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
تهران

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
تهران

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
تهران

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
تهران

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
تهران

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
تهران

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
تهران

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
تهران

بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی خانه آمار اصفهان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
خانه آمار اصفهان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
خانه آمار اصفهان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
خانه آمار اصفهان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
خانه آمار اصفهان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
خانه آمار اصفهان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
خانه آمار اصفهان

بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه گیلان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
استانداری گیلان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه گیلان

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه فردوسی مشهد

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه فردوسی مشهد

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه فردوسی

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه بیرجند

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه بیرجند

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه بیرجند

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه بیرجند

روز ملی آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه بیرجند

مصاحبه معاون پژوهشی مرکز تحقیقات پزشکی قانونی

سعداله مرادی، معاون پژوهشی مرکز تحقیقات پزشکی قانونی و کارشناس ارشد آمار

علم آمار علم رازگشایی از مجهولات است

به مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی سعداله مرادی در گفتگویی با روابط عمومی مرکز تحقیقات پزشکی قانونی ضمن تبریک این روز به کلیه دست‌اندرکاران امر آمار و برنامه‌ریزی در کشور اظهار داشت دامنه فعالیت علم آمار بسیار وسیع می‌باشد و بدون اغراق می‌توان گفت که امروزه تمام علوم از جمله علوم پزشکی، فنی و مهندسی، علوم اقتصادی، علوم اجتماعی و حتی علوم سیاسی و علوم انسانی به علم آمار وابسته‌اند.

معاون پژوهشی مرکز تحقیقات پزشکی قانونی گفت: خوشبختانه امروز دولتمردان و مدیران ارشد به این نتیجه رسیده‌اند که بدون استفاده درست از آمار و آمارشناسی، برنامه‌ریزی‌ها محکوم به شکست بوده و ارزش علمی ندارند، چرا که اولین قدم در مدیریت، برنامه‌ریزی است و اساس برنامه‌ریزی نیز بر علم آمار استوار است.

این کارشناس ارشد آمار ضمن هشدار به عواقب برنامه‌ریزی‌هایی که بدون تفکر آماری انجام می‌شود اظهار داشت در بیشتر برنامه‌ریزی‌هایی که به بن بست می‌خوریم به خاطر عدم توجه آگاهانه یا ناآگاهانه به پایه و اساس آن آمار می‌باشد. در هر سیستمی که آمار صحیح و مورد اعتماد وجود نداشته باشد بی شک برنامه‌ریزی با مشکل مواجه شده و هر اقدامی که بر اساس چنین برنامه‌ریزی‌هایی انجام گیرد چیزی جز هدر دادن منابع و سردرگمی به دنبال نخواهد داشت. آمار مهمترین عامل سیاستگذاری و مدیریت است. البته نکته مهم این است که نحوه جمع‌آوری، دسته‌بندی، تجزیه و تحلیل آماری که قرار است بر اساس آن برنامه‌ریزی شود یک کار علمی است و نباید فراموش کرد که چنانچه در هر کدام از مراحل فوق اصول فنی و تخصصی علم آمار رعایت نشود برنامه‌ریزی ارزش علمی نخواهد داشت که این همان مهندسی آمار است.

ایشان پیش‌نیاز توسعه همه جانبه کشور را داشتن نظام جامع آماری دانست و اظهار نمود تا زمانی که نظام جامع آماری به صورت فراگیر در کشور اجرایی نشود نمی‌توان ادعا کرد که ما در مسیر توسعه قرار داریم چرا که آمار و اطلاعات، برنامه‌ریزی و مدیریت سه راس مثلث توسعه هستند. در این راستا وی ابراز امیدواری کرد با فعالیت‌هایی که انجمن آمار ایران با همکاری مرکز آمار و سایر مراکز ذیربط در سال‌های اخیر در سطح دولت و مجلس انجام داده‌اند امید می‌رود با ایجاد سازمان نظام آماری کشور این امر محقق شود. در ادامه این گفتگو ایشان رقم‌سازی را آفت بزرگی دانست و گفت بعضاً از

آمار استفاده ابزاری به عمل می‌آید و آمار و اطلاعات را در حد اعداد، ارقام و نمودارهایی با هدف توجیه فعالیت‌ها و نشان دادن کارآمدی در گزارشات عملکردی مورد استفاده قرار می‌دهند که در برخی موارد کار به رقم‌سازی می‌انجامد و این نوعی دروغ گفتن با آمار است این امر باعث بی‌اعتمادی افکار عمومی به آمار می‌شود که در این راستا بی‌طرفی، شفافیت، رعایت موازین اخلاقی و رعایت استانداردها از اصولی است که باید در تولید آمار رعایت شود. در این خصوص مرادی پیشنهاد داد که همچون نیروهای مانند ذیحساب و نماینده دیوان محاسبات که هم‌اکنون در دستگاه‌ها فعالیت می‌کنند و مستقل از دستگاه محل استقرار به وظایف نظارتی خود عمل می‌کنند، باید برای اطمینان از تولید صحیح و علمی آمار و به خاطر اهمیت موضوع، کارشناسان خبره این علم نیز زیر نظر مرکز آمار ایران برای نظارت بر فرآیند تولید آمار در دستگاه‌ها گمارده شوند تا در کمال بی‌طرفی و در چارچوب اصول علمی و با رعایت استانداردهای بین‌المللی اقدامات مربوط به نظام جامع و ملی آمار را انجام و آمار رسمی کشور را مدیریت کنند.

مرادی در پاسخ به این سؤال که ضمن توضیح مختصر فعالیت‌های خود به عنوان یک دانش‌آموخته رشته آمار چه برنامه‌ای در دست اقدام دارید؟ گفت: در حدود یک دهه، بیشتر فعالیت‌های من به ساماندهی و مدیریت آمار و اطلاعاتی گره خورد که به نحوی مرتبط با آسیب‌های اجتماعی است و اظهار نمود شروع فعالیت بنده به اواخر سال ۱۳۷۶ و در سازمان پزشکی قانونی کشور بر می‌گردد در آن زمان هیچگونه آمار و اطلاعات مستندی مربوط به آسیب‌های اجتماعی و معضلاتی از قبیل قربانیان و مصدومین حوادث رانندگی، خودکشی، قتل‌ها، مرگ‌های ناشی از سوء مصرف مواد مخدر، گاز گرفتگی، برق گرفتگی، حوادث کار، مسمومیت‌ها، میزان قصورهای پزشکی، کودک آزاری و همسرآزاری موارد دیگری که منجر به طرح دعوا و شکایات می‌شود در دست نبود و آمار آنها درلایه‌ای از ابهام قرار داشت، آنچه که وجود داشت آمارهای غیر مستند بود. به عنوان مثال آماری که در حوزه حمل و نقل و راه از قربانیان حوادث جاده‌ای مبنای تصمیم‌گیری قرار می‌گرفت کمتر از ۲۵ درصد آمار واقعی بود که با برنامه‌ریزی که در آن زمان به‌عنوان رئیس گروه آمار سازمان پزشکی قانونی کشور و با حمایت مدیران و سایر همکاران ستادی و استانی وقت انجام دادیم خوشبختانه هم‌اکنون مستندترین آمارهای موجود در موارد فوق‌الذکر مربوط به این سازمان است و اطلاعات ماهیانه‌ای که توسط این سازمان در اختیار نهادهای ذیربط در حال حاضر قرار می‌گیرد، مبنای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری آنها است و از سال ۱۳۷۸ تاکنون اقلام آماری این سازمان در قالب دو جلد سالنامه آماری منتشر و در اختیار مرکز آمار ایران و برخی دستگاه‌های دیگر نیز قرار می‌گیرد. در برهه دیگر از فعالیت خود به‌عنوان معاون پژوهشی مرکز تحقیقات پزشکی قانونی علاوه بر فعالیت‌های مربوطه در این حوزه، با حمایت و همراهی سایر همکاران و مسئولین محترم سازمان و مرکز دو کتاب " بررسی آماری مرگ‌های غیر طبیعی در ایران (سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹)" و " قربانیان حوادث رانندگی دهه هشتاد از نگاه آمار" در سال‌های ۹۱ و ۹۲ تدوین و توسط انتشارات مرکز تحقیقات

۱- بررسی وجود تشابه بین نمونه DNA به دست آمده از صحنه جرم و DNA استخراج شده از فرد متهم. این بخش شامل مجموعه‌ای از فرایندهای آزمایشگاهی است که به طور کلی شامل استخراج DNA، تکثیر قطعات DNA و جدا سازی قطعات تکثیر شده می‌باشد.

۲- در صورتی که مشابهت بین دو نمونه فوق الذکر تایید شود، فرایند بعدی بررسی اهمیت تشابه به دست آمده در اثبات هویت می‌باشد. به زبان ساده تر باید احتمال مشابهت DNA یافته شده در صحنه جرم با یک فرد اتفاقی (Random Man) در جمعیت مورد نظر تعیین گردد.

در خصوص بخش اول بدیهی است که سیستم آزمایشگاهی باید بر اساس پروتکل‌ها و استانداردهای علمی شناخته شده مراحل آزمایشگاهی را تا تعیین شناسنامه ژنتیکی افراد یا نمونه‌ها اجرا نماید. شناسنامه ژنتیکی به مجموعه شناسه‌های ژنتیکی گفته می‌شود که شامل کدهای دو رقمی می‌باشند. در خصوص بخش دوم از آنجا که هر یک از شناسه‌های فوق الذکر به صورت مستقل از والدین به فرزندان منتقل می‌شوند، معمولاً به کمک مطالعات آماری جمعیت شناسی میزان شیوع هر شناسه و در نتیجه مجموعه شناسه‌های DNA یک نمونه را در جمعیت‌های مختلف محاسبه می‌نمایند.

در پرونده‌های مربوط به تعیین هویت ژنتیکی، اکتفا کردن به وجود مشابهت بدون محاسبه احتمال مشابهت DNA به صورت اتفاقی در جمعیت مورد نظر، فاقد اعتبار کافی می‌باشد. به عبارت دیگر، احتمال محاسبه شده باید چنان کوچک باشد که بتوان گفت تصمیم اشتباه و وجود تشابه اتفاقی تقریباً محال است. در ارایه نتایج آماری این پرونده‌ها در دادگاه معمولاً از نسبت درست‌نمایی (Likelihood Ratio) استفاده می‌شود. این نسبت در واقع نمایشگر وضعیت تعادل بین احتمالات موجود می‌باشد. برای محاسبه از احتمال صحت فرضیه نماینده دادستان و احتمال صحت فرضیه وکیل مدافع استفاده می‌شود. سعداله مرادی گفت هم اینک در جهان متخصصینی با گرایش آمار قانونی (Forensic Statistics) وجود دارند که در کنار سایر متخصصین علوم قانونی به انجام تحقیقات می‌پردازند و چه بسا رازگشایی و تعیین تکلیف بسیاری از پرونده‌ها بدون مداخله متخصصین این حوزه میسر نمی‌باشد. در این راستا به عنوان اقدام بعدی امید است با کمک اساتید آمار، ژنتیک و حقوق زمینه آموزش و پژوهش در این حوزه مهم و مغفول مانده از علم آمار فراهم گردد. اگرچه در این خصوص علاوه بر ارائه موضوع در کنفرانس آمار، مکاتباتی با انجمن آمار ایران، دانشگاه علوم قضائی و برخی اساتید در دانشگاه شهید بهشتی نیز انجام داده که امید می‌رود در آینده این ایده به نتیجه برسد.

مرادی در ادامه ضمن تشکر از دوستان خود آقایان دکتر حبیب اسماعیلی از آلمان، دکتر فتاح جعفری از دانشگاه مازندران و دکتر رضا علاءالدینی، از سازمان پزشکی قانونی کشور طلب کمک و ارشاد از اساتید آمار و غیر آمار که بتوانند در این زمینه راهنمایی کنند داشت و علاوه بر این از حمایت مرکز تحقیقات در انجام فعالیت‌های پژوهشی در این حوزه خبر داد.

منتشر شده است که بسیار مورد استقبال در سطح مسئولین، مدیران، روسای سازمان‌ها، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و محققین قرار گرفته است. این کارشناس رسمی دادگستری در پاسخ به سوال: موضوع کاربرد آمار در قضاوت که اخیراً توسط شما مطرح شده است چیست؟ پاسخ داد که برای اولین بار در ایران این کاربرد آمار در قالب مقاله‌ای علمی تدوین و در دوازدهمین کنفرانس آمار ایران که در شهریور ۹۳ در دانشگاه رازی کرمانشاه برگزار گردید به صورت سخنرانی ارائه نمودم، اگرچه موضوع آمار جنائی و کاربردهای عمومی آمار در علوم قضائی قبلاً مطرح و مورد بحث قرار گرفته است اما آنچه که مورد نظر بنده بوده کاربرد آمار در رازگشائی از پرونده‌ها و در واقع رازگشائی و کمک به قاضی است که مصادیق آن تا کنون حداقل بر اساس بررسی‌هایی که داشته‌ام در ایران وجود ندارد و این در حالی است که این موضوع در بسیاری از کشورهای پیشرفته سال‌ها است مورد استفاده قرار می‌گیرد. ایشان در توضیح این موضوع گفت امروزه بخش عمده‌ای از تحقیقات در جهان و به تبع آن در ایران تحقیقات استقرایی هستند و نه قیاسی، بدین معنی که محقق آزمایشات و تحقیقات خود را فقط روی بخشی از جامعه که نمونه نامیده می‌شود انجام می‌دهد و سپس نتایج حاصله را بر اساس اصول و قواعد آماری به جامعه تعمیم می‌دهد. در واقع به کمک آمار و احتمالات می‌توان با کنترل ضریب خطاهای ممکن در چارچوب مشخص علمی به استنباط در مورد مجهولات پرداخته و فرضیه‌ای را پذیرفته یا رد کنیم. امروزه این گونه تحقیقات، آزمایشات و نظرسنجی‌ها، تقریباً در اکثر حوزه‌های علمی (شامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و پزشکی) صورت گرفته و روز به روز در حال افزایش است.

از طرف دیگر متاسفانه همراهی منافع مادی و معنوی بسیاری از افراد حقیقی و حقوقی با نتایج حاصله از این آزمایشات و تحقیقات زمینه مساعدی را برای وقوع جرم در همه جوامع فراهم کرده است. در این بین کم نیستند متقلبان و کلاهبرداری که به انگیزه کسب ثروت و قدرت بیشتر و با هدف افزایش منافع خود و یا به خطر انداختن منافع دیگران دست به تغییراتی در نحوه طراحی و اجرای آزمایش و یا اطلاعات جمع آوری شده می‌زنند. بخشی از این دخالت‌ها عبارتند از اعمال نظر نادرست در نمونه و نمونه‌گیری با علم به نادرستی آن، عدم اجرای صحیح اصل تصادفی کردن، جمع آوری اطلاعات نادرست، تغییر در اطلاعات جمع‌آوری شده به نفع خود یا دیگری، تحلیل و تفسیر آماری نادرست و مغرضانه با علم به نادرستی آن و به طور خلاصه دروغ پردازی و داده‌سازی به کمک آمار. علاوه بر موارد فوق یکی از جنبه‌های پر اهمیت استفاده از علم آمار در علوم جنائی تعیین هویت بر مبنای بقایای بیولوژیکی انسان است. این فرایند که در حیطه علم ژنتیک قانونی قرار می‌گیرد با آنالیز مولکول DNA استخراج شده از نمونه‌های صحنه جرم و مقایسه آن با DNA متهم تعلق یا عدم تعلق آن را بررسی می‌کند. در سال ۲۰۱۲ تنها در آمریکا حدود ۴۰۰۰۰ پرونده جنایی جهت آنالیز DNA به آزمایشگاه‌ها ارسال شده است. فرایند تشخیص هویت به کمک DNA در سیستم‌های قضایی شامل دو بخش اصلی است:

آموزش آمار در مدارس

خانم ندا یزدیان پور، دبیر آموزش و پرورش شهر اصفهان

بررسی مشکلات و مسائل پیرامون درس آمار و مدل سازی

امروزه نقش روز افزون علم آمار در جهان و استفاده از آن در حل مسائل و مشکلات مختلف در زمینه‌هایی مانند صنعت، تکنولوژی و اقتصاد و اهمیت تحلیل داده‌ها و لزوم داشتن سواد آماری برای هر فرد جامعه ما را بر آن می‌دارد تا به بررسی دقیق‌تر این درس در مدارس بپردازیم. با هدف ارتقاء کیفیت تدریس این درس آن را از سه بعد کتاب درسی، معلم و دانش‌آموز مورد مطالعه دقیق‌تر قرار می‌دهیم.

۱- کتاب درسی: همانطور که می‌دانیم چنانچه یک کتاب به شیوه‌ای منطقی، کاربردی و جذاب نگارش شده باشد در خواننده انگیزه ایجاد می‌کند که کتاب را دقیق‌تر مطالعه کند، کتاب آمار و مدل‌سازی علیرغم نکات مثبتی که دارد نقطه ضعف‌هایی هم در تألیف آن به چشم می‌خورد که عبارتند از:

الف- با وجود اینکه یکی از اهداف این درس پرورش قدرت استدلال و تفسیر است، مطالب این کتاب به گونه‌ای ارائه شده که این مهم برآورده نمی‌شود. حتی عنوان روی جلد که آمار و مدل‌سازی می‌باشد ولی در متن کتاب فقط به یک تعریف مختصر و چند مثال محدود از مدل‌سازی ریاضی اشاره می‌کند و از فصل دوم به بعد دیگر صحبتی از مدل‌سازی نمی‌شود.

ب- تصاویر زیادی در هر فصل از کتاب هست که برخی از آنها هیچ ارتباطی با درس آمار ندارد و یا حتی خواننده را به تفکر آماری و انمی‌دارد. با توجه به جمله معروف "یک نگاه بهتر از هزار کلمه"، می‌توان از تصاویر بهتری در زمینه علم آمار استفاده کرد.

ج- قسمتهایی که با ترام صورتی رنگ در کتاب هست و مربوط به آشنایی با نرم‌افزار Minitab می‌باشد به دلیل اختیاری بودن در تمام مدارس بدون استفاده رها می‌شود.

د- برخی از مطالب از جمله نمودارها نیاز به مثال بیشتر و تفسیرهای کاملتری دارد تا دانش‌آموز درک بهتری از تفسیر نمودارهای آماری داشته باشد و به اهمیت آمار پی ببرد، اما متأسفانه خیلی مختصر ارائه شده و یا در بخش‌هایی که شاخص‌های مرکزی و پراکندگی ارائه شده نیاز به توضیح بیشتر در ارتباط با اینکه چگونه از این شاخص‌ها در تفسیر اطلاعات می‌توان کمک گرفت، احساس می‌شود.

ه- فصل ۸ کتاب که شامل مطالب مفید و کاربردی است به دلیل اختیاری بودن رها می‌شود و با توجه به اینکه در کنکور سئوالی از این فصل نیست رغبتی به مطالعه و تدریس آن در مدارس دیده نمی‌شود. به نظر می‌رسد

که اگر این فصل برای رشته‌های ریاضی و تجربی اجباری شود، بسیار مفید خواهد بود.

و- در مقایسه با کتب ریاضی میزان تمرینات هر بخش به اندازه کافی نیست و به طور کلی نیاز به تجدید نظر در محتوا و تعداد تمرینات کتاب آمار به شدت احساس می‌شود.

با عنایت به مطالب فوق بخش قابل توجهی از کتاب بدون مطالعه رها می‌شود در حالی که هزینه قابل توجهی را برای ناشران دارد که باید هر چه سریعتر به این مشکل رسیدگی شود.

۲- معلم: معلم به عنوان یکی از اساسی‌ترین ارکان امر آموزش چنانچه تسلط کامل بر مطلبی داشته باشد و مطلب را به شیوه‌ای جذاب ارائه کند، حتی بی‌انگیزه‌ترین دانش‌آموزان را می‌تواند به مطالعه آن مطلب ترغیب نماید، اما متأسفانه در این زمینه مشکلات زیر به چشم می‌خورد:

الف- تدریس درس آمار اغلب به عهده دبیران ریاضی می‌باشد که فارغ‌التحصیل در رشته ریاضی هستند و نه آمار، بنابراین گاهی اوقات خود معلم اشراف کامل بر مطلب ندارد و یا این درس مورد علاقه‌اش نمی‌باشد لذا در انتقال آن به دانش‌آموز موفقیت چندانی حاصل نمی‌شود و عموماً به آمار به‌عنوان یک درس حاشیه‌ای و جانبی نگاه می‌شود.

ب- در پایان هر مطلب معمولاً بخشی به عنوان بحث کلاسی و پروژه وجود دارد که یکی از نقاط قوت کتاب است اما مشاهده شده که معلمان به این بخش اهمیت نمی‌دهند و از آن رد می‌شوند در حالی که پرداختن به این بخش کمک شایانی به درک و فهم دانش‌آموز در ارتباط با لزوم آمار در زندگی ایفا می‌کند.

ج- مشکل دیگری که در برخی از مدارس به چشم می‌خورد انتخاب دبیر آمار است که به یکی از سه روش زیر صورت می‌گیرد:

- گاهی اوقات دبیرانی که تسلط کافی در ریاضی ندارند و چندان موفق عمل نکرده‌اند را برای تدریس آمار در نظر می‌گیرند زیرا معتقدند آمار درس ساده‌ای است و به دبیر توانمند نیازی ندارد.

- اما در برخی موارد دبیران توانمند که برنامه کاری سنگینی دارند جهت تعدیل در حجم و فشار کار و به عبارتی استراحتی برای دبیر برای تدریس آمار در نظر گرفته می‌شوند که این نگرش خود مشکلاتی را در پی خواهد داشت.

- در بعضی شرایط هم درس آمار و ریاضی همزمان به یک دبیر واگذار می‌گردد تا دبیر فرصت داشته باشد از ساعت درس آمار استفاده کرده و به تمرین بیشتر در درس ریاضی بپردازد.

- آشنا شدن با پژوهشگران دارای علاقه‌مندی‌های علمی مشابه،
- اطلاع‌رسانی در خصوص جهت‌گیری‌های پژوهشی گروه‌ها و نیازهای پژوهشی سازمان‌ها،
- مطرح کردن خود به‌عنوان یک محقق جوان جوایز کار و نام،
- دیدار با دوستان و هم‌کلاس‌ها و همکاران قدیم و جدید.

شرکت در همایش‌ها معمولاً هزینه‌بر است. این در حالی است که عمده‌ترین گروه شرکت‌کنندگان در همایش‌ها را دانشجویان و محققان جوان تشکیل می‌دهند که از توانایی مالی کمتری نسبت به بقیه برخوردارند. از این رو در اکثر همایش‌ها تسهیلات ویژه‌ای برای این قشر آینده‌ساز در نظر می‌گیرند. به‌علاوه، چندین جایزه ویژه برای محققان برتر جوان، به‌صورت معافیت در پرداخت حق ثبت نام، تقبل هزینه سفر، یا جوایز نقدی اعلام می‌کنند. به‌عنوان نمونه، مؤسسه بین‌المللی آمار که مجری برگزاری بزرگ‌ترین همایش آماری در جهان است، دارای کلکسیون‌های از این نوع تسهیلات و جوایز است، که هم‌وطنان ما هم بارها از آن بهره برده‌اند.

از سوی دیگر، استادان هم که خود را ملزم به شرکت در یک یا چند کنفرانس و کارگاه آموزشی می‌بینند، دانشجویان خود را به شرکت در همایش‌ها تشویق می‌کنند و وظیفه حمایت‌های مالی و معنوی از آنان را بر عهده می‌گیرند. البته انجمن‌های علمی معمولاً همایش‌های خود را بدون اهداف مادی برگزار می‌کنند. از این رو برای شرکت در سخنرانی‌ها نیاز به پرداخت هزینه نیست. مجموعه مقالات همایش‌ها نیز معمولاً به‌صورت رایگان بر روی وب‌گاه آن‌ها در دسترس است. البته همزمان با انتشار الکترونیکی، معمولاً نسخه کاغذی مجموعه مقالات نیز منتشر می‌شود. همچنین گاهی امکان شرکت در همایش به‌صورت مجازی و با هزینه کمتر نیز وجود دارد (مانند همایش مؤسسه بین‌المللی آمار). برگزارکنندگان با توجه به اهدافی که دارند، به انتشار چکیده، چکیده مبسوط، یا متن کامل مقاله‌ها، یا فایل صوتی/تصویری سخنرانی‌ها می‌پردازند. علاوه بر همایش‌ها، سمینارهای دوره‌ای (هفتگی یا ماهانه) نیز در اکثر دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی برگزار می‌شود، که شرکت در آن‌ها نه تنها هزینه‌ای ندارد، بلکه با استقبال برگزارکنندگان هم مواجه می‌شود. ویژگی عمده این سمینارها انتخاب دقیق سخنرانان در موضوعات تخصصی است. از موفق‌ترین برگزارکنندگان این‌گونه سمینارها در ایران می‌توان پژوهشکده‌های پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات سابق) را نام برد.

پژوهشکده آمار نیز گهگاه چنین سمینارهایی را برگزار می‌کند. اما معتبرترین همایش آماری در ایران، یعنی کنفرانس آمار ایران، هر دو سال یک بار توسط انجمن آمار ایران و اغلب با همکاری چند سازمان دولتی برگزار می‌شود. با این حال باید توجه داشت که با توجه به ماهیت بین‌رشته‌ای علم آمار، معمولاً می‌توان از همایش‌های تخصصی رشته‌های ریاضی، کامپیوتر، بیمه، اقتصاد و

د- برخی از دبیران به پروژه‌های دانش‌آموزان بهای زیادی قائل نمی‌شوند و با یک بررسی سطحی، نمره‌ای به پروژه اختصاص می‌دهند و در انتخاب موضوع پروژه، طراحی پرسشنامه و ... اهمیت چندانی قائل نمی‌شوند.

۳- دانش‌آموز: امروزه متأسفانه دانش‌آموزان درس می‌خوانند تا در کنکور موفق بشوند و کمتر به یادگیری و لذت یادگیری اهمیت می‌دهند. در ارتباط با درس آمار نیز چون تعداد سئوالات این درس در کنکور اندک می‌باشد پس دانش‌آموزان هم به عنوان یک درس فرعی و حاشیه‌ای به آن نگاه می‌کنند. همچنین از آنجایی که این درس نیاز به استدلال و تفسیر دارد و عموماً دانش‌آموزان در سیستم آموزشی ما به‌گونه‌ای تربیت شده‌اند که در زمینه تفسیر و استدلال و تفکر منطقی ضعیف هستند، و این اولین درسی است که به تعبیر و تفسیر، کار گروهی و ارائه پروژه نیاز دارد و در سالهای آتی ادامه نمی‌یابد و فقط یک سال در برنامه درسی گنجانده شده، نه تنها رغبتی به مطالعه این درس نشان نمی‌دهند بلکه در یک حالت سردرگمی برای مطالعه و نحوه انجام پروژه به سر می‌برند. در پایان لازم به ذکر است که با توجه به مشکلات ارائه شده، از متخصصان و مسئولان دلسوز امر آموزش تقاضا می‌شود در محتوای کتاب درسی آمار و مدل‌سازی تجدید نظر شود و با گنجاندن مطالب به روز و کاربردی آن را جذاب‌تر و پرمحتواتر نمایند. همچنین دوره‌های مفید ضمن خدمت برای دبیران محترم این درس برگزار گردد و در صورت امکان از فارغ‌التحصیلان و متخصصان رشته آمار برای تدریس این درس مهم استفاده شود که با پرداختن به این دو امر مهم بی‌شک انگیزه بالاتری برای مطالعه این درس در دانش‌آموزان ایجاد می‌شود.

دریچه‌ای به پژوهش

دکتر عادل محمدپور، گروه آمار دانشگاه صنعتی امیرکبیر و فرشید خان‌زاده، پژوهشکده آمار

۴. مقاله‌های همایش‌های علمی

شرکت در همایش‌های علمی، فرصتی استثنایی برای پژوهشگران و دانشجویان به شمار می‌رود؛ به‌ویژه در زمان‌های پذیرایی که شاید بتوان گفت بهترین فرصت برای بحث و گفتگوی رودرو با استادان و محققان برجسته است! هدف اصلی همایش‌ها اطلاع‌رسانی سریع در زمینه‌های مختلف علمی و روزآمدسازی دانسته‌های متخصصان و دانشجویان و برقراری ارتباط بین پژوهشگران است. این روش انتشار نتایج پژوهش‌ها امکان ارائه کارهای ناتمام و جزئی و ثبت سریع‌شان را به پژوهشگران می‌دهد. به‌طور کلی، اغلب شرکت‌کنندگان در یک همایش، دست‌کم یکی از اهداف زیر را در نظر دارند:

- ثبت ایده‌ای خام برای اجرای یک طرح پژوهشی،
- انتشار بخشی از نتایج یک رساله دکتری یا طرح پژوهشی به‌دلیل طولانی بودن فرایند اجرا و انتشار نتایج کامل آن‌ها،
- بهره‌گیری از ایده‌های پژوهشگران و متخصصان دیگر،

چون سواد نیست پس باید دلیلی پیدا کرد و خود را حفظ نمود. هر چه بود از آن روزی شروع شد که شما بعد از یک روز کار سخت بر روی زمین خود به خانه برگشته بودید.

ولی مگر می‌شود دست از کار بر روی زمین کشید؟

یکی از اطرافیان در آن روزی که شما بیمار شده بودید پرنده‌ای سیاه را دیده بود که قار قار می‌کرد. شاید نام شما را داشته بر زبان می‌راند پرنده شوم! از آن روز به بعد مردم هر پرنده سیاهی را که می‌دیدند با سنگ می‌زدند. پرنده شوم و بد اقبال!

از آن روز به بعد مردم هنگام کار بر روی زمین، در گوش خود دستمال فرو می‌کردند تا اگر پرنده شوم نام آنها را بر زبان راند، آنها نشنوند و به سرنوشت شما گرفتار نگردند!

حتماً از خود می‌پرسید این چه ربطی به بحث سواد آماری و درصد دارد.

در همان زمان، افرادی می‌زیستند که محاسبه پول و اعداد را شیطانی می‌دانستند. آنها وقتی از چیزی می‌ترسیدند برای جلوگیری از آن به هرکار درست یا نادرستی دست می‌زدند. بنابراین اعداد را نشانه‌های شیطان قلمداد می‌کردند و از بیان اعداد مخصوصاً برای پول دوری می‌کردند. پس همه در گوش خود دستمال کردند و از حساب و کتاب پول خود دست کشیدند.

ولی مگر می‌شود پول را بدون اعداد به کار بست؟

حال وقت آن بود که پرنده‌ای قربانی شود و به نحوی که حساب و کتابی هم در کار نباشد معاملات انجام شود. بنابراین افراد باسواد آن روز که خیلی هم کم بودند علامت % را اختراع کردند. علامتی فرشته گونه که درکنار عدد شیطانی قرار گرفته و از بدبینی شیطان جلوگیری می‌کند و شر آن را به خیر تبدیل می‌نماید!

جالب است اگر دقت کنیم که لغت درصد در زبان انگلیسی Percent نامیده می‌شود. و آن یعنی "برای هر یک سنت" و هر صد سنت یک دلار است. بنابراین Percent یعنی یکی از صدتا یا یک درصد. پس مشکل مردم آن زمان حل شد و آنها به جای پنجاه سنت می‌گفتند پنجاه پرست یا به زبان پارسی پنجاه درصد و به این صورت مشکل شیطانی بودن اعداد و پول را حل کردند. برخی افراد می‌پرسند که آیا بیان اعداد بالاتر از ۱۰۰% مانند ۱۲۰% درست است. با توجه به تاریخچه گفته شده در بالا می‌بینیم که هیچ اشکالی ندارد. چرا که ۱۲۰% در نمادگذاری دسیمال یعنی یک دلار و بیست سنت.

حالا عنوان بحث: بیان آمار به درصد برای ساده کردن یا سادگی کردن

بسیاری رشته‌های دیگر نیز سود جست.

همایش‌های بین‌المللی بسیاری نیز در زمینه آمار در جهان برگزار می‌شود، که اطلاعات مربوط به اکثر آن‌ها را می‌توان از طریق نشانی‌های اینترنتی زیر به دست آورد:

<http://www.isi-web.org/8683>

<http://www.statisticsviews.com/view/events.html>

<http://www.imstat.org/meetings>

سواد آماری

افشین آشفته، نماینده پروژه سواد آماری در ایران (ISLP)

درصد سواد آماری

تا به حال دیده بودید که عنوان مقاله به جای اول آن، در میان مقاله بیاید؟

این بار می‌خواهیم این کار را بکنیم ببینیم به کجا بر می‌خورد! در این مقاله می‌خواهیم به بررسی % بپردازیم. این نحوه بیان اعداد از کجا آمده است؟ داستان چیست؟ چرا درصد؟ چرا درده نباشد؟ یا دربیست یا ... بیایید چشم‌ها را بسته و با هم در زمان به عقب برویم.

عقب ... عقب و عقب تر.

حدود ۸۰۰ سال پیش.

زمانی که مدرسه نبود.

مردم در سن سی سالگی می‌مردند و انسان‌ها می‌بایست از زمان راه افتادن تا زمان مردن کار می‌کردند.

در این زمان سواد وجود نداشت و مردم نمی‌دانستند که موجودات خیلی ریزی باعث مریضی می‌شوند.

یک روز شما با بدنی نیرومند و سالم در حال کار کردن بر روی زمین خود هستید. تکه‌ای از بدن یک حیوان مرده را در جلوی خود می‌بینید و با پا یک ضربه محکم به آن می‌زنید و آن را به گوشه‌ای پرتاب می‌کنید. روز بعد وقتی از خواب بلند می‌شوید می‌بینید تب دارید و تمام بدنتان درد می‌کند. معده‌تان دارد از دهانتان بیرون می‌آید! نمی‌توانید خودتان را کنترل کنید و حتی نمی‌توانید از جای خود بلند شوید!

مادرتان صورت شما را تمیز می‌کند و دستمال استفاده شده را به بیرون می‌اندازد! جایی که حیوانات خانگی در آنجا به آن دستمال دسترسی پیدا می‌کنند!

بعد از گذشت دو روز، آب بدن شما از دست رفته و تب به کوما تبدیل می‌شود و در روز سوم

تمامی خانواده و خویشاوندان از این واقعه نه تنها متاسف شده بلکه ترسیده‌اند. چه چیزی شما را کشت! (البته دور از جان تمام خوانندگان، این فقط یک داستان است)

نکند برای آنها هم اتفاق بیافتد.

به عنوان مثالی دیگر در روزنامه دنیای اقتصاد از قول معاون دفتر آموزش و برنامه‌ریزی سازمان راهداری آمده است "یارانه آموزش رانندگان در سراسر کشور، ۳۰ درصد افزایش مییابد". این خبر مطمئناً باعث خوشحالی هر فردی است که به آموزش علاقه‌مند است حال چه در ارتباط با سازمان راهداری باشد یا نباشد. ولی جالب است توجه کنیم که در خبر نکاتی در خور توجه وجود دارد. اول اینکه از فعل آینده استفاده شده است. بنابراین هنوز این اتفاق نیفتاده است. دوم اینکه اگر کل یارانه آموزش قبلی تنها جهت آموزش ۳ هزار راننده بوده باشد و این افزایش انجام شود می‌توان به نه هزار راننده دیگر نیز آموزش داد. حال تنها تصور کنید چند نفر راننده در کل کشور داریم و این نه هزار نفر چند درصد از کل رانندگان کشور را در بر می‌گیرد. بنابراین بهتر بود درصد رانندگان مشمول، به جای ۳۰٪ افزایش یارانه بیان می‌شد.

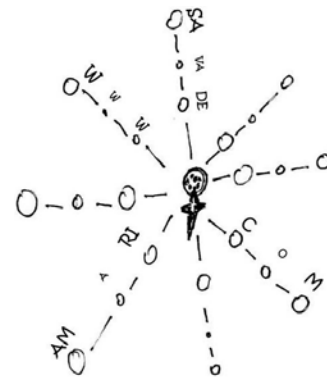
بیان نسبت‌ها به یک زمان یا مکان مشخص نیز مانند آنچه در شاخص‌ها استفاده می‌شود نیز به صورت درصد درست است. به شرط آنکه این نسبت به یک زمان یا مکان مشخص باشد. در روزنامه دنیای اقتصاد تیرتی تحت این عنوان آمده است: "تورم ۱۰ درصدی در عربستان به دلیل وابستگی ریال سعودی به دلار تضعیف شده آمریکا". ولی در هیچ کجای متن خبر، نمی‌توانید پیدا کنید که این ۱۰٪ نسبت به ماه پیش، سه ماه پیش، سال یا صدسال پیش است! در کتابچه‌ای تحت عنوان "آشنایی با حوادث و سوانح غیرمترقبه" آمده است "در طول سه دهه گذشته میزان وقوع بلایا در ایران سه برابر (۳۰۰٪) و خسارت مالی ناشی از آن هشت برابر (۸۰۰٪) شده است". در این ادعا مشخص نشده است که این سه دهه نسبت به چه زمانی سنجیده شده است و شاید دلیل افزایش خسارت مالی به دلیل بلایای طبیعی نبوده است بلکه به دلیل کاهش کیفیت مواد اولیه ساختمانی و نظایر آن باشد که ما آن را تحت عنوان ترفند متغیر مداخله‌گر می‌شناسیم.

همانطور که معلوم شد این علامت درصد نشانه‌ای از درگیری شیطان و فرشته به همراه خود دارد. پس باید مواظب آن بود. چرا که در کنار استفاده مفید خود می‌تواند خطرناک هم باشد!

در خبری آمده بود در ۵۰٪ ازدواج‌های سال‌های گذشته، زوجی تقاضای طلاق داده است. بنابراین براساس این آمار، مراقب زندگی مشترک خود باشید. چراکه اگر شما تقاضای طلاق نداده‌اید حتماً همسران این تقاضا را داده است!! واقعاً در این خبر و استدلال آن چه ترفندی نهفته است؟

ترفند مفاهیم ۱۰۰٪ افزایش و ۱۰۰٪ کاهش

ترفند بیان اعداد به درصد

استفاده از درصد فراوانی نسبی یا به عبارتی بیان اعداد به صورت درصد می‌تواند به دلیل استفاده مکرر و آشنایی ذهن با دامنه اعداد بین صفر تا صد، آگاهی دهنده باشد. ولی هم زمان می‌تواند ایجاد برداشت نادرست نماید. ترفندی که در این زمینه به کار می‌رود مربوط به نشان دادن رشد یا کاهش اعداد کوچک است. برای مثال این گزارش آماری را در نظر بگیرید "امسال نسبت به سال گذشته ۱۰۰٪، تعداد مسافرن شهرهای تهران و برزآباد رشد داشته است". در حقیقت این خبر باعث خوشحالی هتل داران تهران خواهد شد ولی اگر آنها بدانند که این عدد ۱۰۰٪ به طور مجزا مربوط به هر دو شهر تهران و برزآباد نمی‌شود بلکه میانگین افزایش‌ها در هر دو شهر است و میزان افزایشی در تهران صورت نگرفته بلکه ۲ نفر گردشگر در سال گذشته به برزآباد مسافرت کرده بودند و امسال با ۲۰۰٪ رشد به ۶ نفر رسیده است!! و بدین ترتیب میانگین آن ۱۰۰٪ شده است. اگر از میانگین هندسی استفاده شود نتیجه جالب‌تر نیز خواهد شد!!

اگر قبول کنیم که کشوری ۹ درصد مصرف سوخت جهان را دارد، بنابراین ۹۱ درصد سوخت توسط بقیه کشورهای دنیا مصرف می‌شود. حال اگر بگوییم رشد مصرف در این کشورها دو درصد و در آن کشور خاص دو برابر یا دویست درصد در هر ده سال است کلیه این ارقام و آمار به نظر صحیح می‌رسد. حال با یک محاسبه می‌توان دید که در صورت پذیرش کلیه اعداد بالا انتظار می‌رود بعد از سی سال مصرف سوخت آن کشور برابر با کل جهان شود! دقت کنیم که نگاه ما به ارقام رشد که با درصد بیان می‌شوند می‌بایست نگاهی سیستمی باشد. متغیرهایی وجود دارند که سیستمها را متعادل نگاه می‌دارند و صرفاً با توجه به یک نرخ رشد نمی‌توان آینده را به درستی پیش‌بینی کرد.

معرفی رشته کارشناسی آمار و سنجش آموزشی

محمدصادق بوده، کارشناس آمار و سنجش آموزشی

در شماره ۸۲ خبرنامه انجمن آمار ایران، رشته کارشناسی آمار و سنجش آموزشی توسط جناب آقای دکتر علی دولتی معرفی و مطالبی شامل: طول دوره و شکل نظام آموزشی، تعداد واحدهای درسی، مواد امتحانی و ضرایب آن در آزمون ورودی و آشنایی با برخی از واحدهای این رشته ارائه گردید. همانطور که ذکر شد، هدف این دوره تربیت افرادی است که بتوانند:

- ۱- به عنوان کارشناس آمار و سنجش آموزشی در سازمانها، ادارات آموزشی و استخدامی به تهیه آزمونهای مختلف و تحلیل و تفسیر آن بپردازند.
- ۲- در سازمانهای تهیه کننده آزمونهای مختلف به ارائه خدمات بپردازند.
- ۳- تحصیلات خود را در سطح کارشناسی ارشد و دکتری آمار و یا سنجش و اندازه گیری یا سایر رشته‌های مرتبط نظیر ارزشیابی آموزشی، آمار در روانشناسی و علوم تربیتی، تحقیقات آموزشی ادامه دهند.
- ۴- با تشکیل شرکت‌های خصوصی، به تهیه آزمونهای شناختی، غیرشناختی برای موسسات آموزشی و استخدامی همت گمارده و

در گزارش آماری منتشر شده توسط یکی از مراجع رسمی کشور از خدمات دفاتر اسناد رسمی، ازدواج و طلاق کشور آمده است "در سال ۱۳۸۵ جمعاً ۶۴۸۲ باب دفترخانه در کل کشور فعالیت داشته که نسبت به آخرین بررسی انجام شده در سال ۱۳۸۳ معادل ۳/۸ درصد افزایش پیدا کرده است. از این تعداد ۳۷۶۴ باب دفتر اسناد رسمی و ۲۷۱۸ باب دفتر ازدواج و طلاق بوده است". حال اگر بدانیم که در سال ۱۳۸۳ جمعاً ۵۹۸۷ باب دفترخانه در کل کشور فعالیت داشته که از این تعداد ۳۲۲۷ باب دفتر اسناد رسمی و ۲۷۶۰ باب دفتر ازدواج و طلاق بوده است، بیانگر این موضوع خواهد بود که در سال ۱۳۸۵ نسبت به سال ۱۳۸۳ تعداد دفاتر اسناد رسمی افزایش ولی تعداد دفاتر ازدواج و طلاق کاهش یافته است.

ترفند کاهش و سپس افزایش در مقدار مشخصه‌ها به صورت درصد اگر مشخصه‌ای مانند درآمد افراد را ابتدا به عنوان مثال ۱۰٪ کاهش دهیم و بعد از مدتی ۱۰٪ به آن اضافه کنیم در حقیقت حقوق افراد را کاهش داده‌ایم. حال اگر در خبری بخوانیم که "۱۰٪ کاهش حقوق کارمندان به همان میزان به آنها بازگردانده خواهد شد" لزوماً منظور این نیست که حقوق آنها همان مقدار قبل خواهد شد. چراکه اگر از یکصد هزار تومان مقدار ۱۰٪ کم شود مبلغ نود هزار تومان را داریم و اگر ۱۰٪ اضافه شود در حقیقت ۱۰٪ از نود هزار تومان می‌رسیم. این محاسبه با مبلغ حقوق‌های بیشتر دارای اختلاف بیشتری خواهد بود. ترفند درصدهای مکمل اگر دو مقدار درصد که مکمل یکدیگرند را دیدیم، اولین سوالی که باید پاسخ داده شود این است که آیا این دو مقدار مربوط به یک موضوع است یا خیر. اگر مربوط به یک موضوع نباشد ترفندی است که به کار رفته است. برای مثال فردی ادعا می‌کند که هزینه زندگی خود را با ۵۰٪ از درآمد شغل اول و ۵۰٪ از شغل دوم تامین می‌کند. این لزوماً به معنی یکسان بودن درآمد از شغل اول و درآمد از شغل دوم نیست. چرا که هزینه زندگی وی یک میلیون تومان در ماه است. وی از سیصد هزار تومان حقوق شغل اول خود به مقدار ۵۰٪ آن که یکصد و پنجاه هزار تومان می‌شود و از یک میلیون و هفتصد هزار تومان حقوق شغل دوم خود نیز به مقدار ۵۰٪ آن که هشتصد و پنجاه هزار تومان می‌شود هزینه و بقیه را پس انداز می‌کند!! همان طور که دیده می‌شود ۵۰٪ در اینجا مفهوم نصف از یک چیز را ندارد.

نکته آخر

کارشناسی آمار و سنجش آموزشی می‌تواند تا حدی به نیازهای ذکر شده پاسخ دهد و به سازمان‌ها و موسسات مختلف در هر زمینه تهیه، اجرا، نمره‌گذاری، تحلیل و تفسیر و نتایج حاصل از آزمون‌ها کمک کند. لازم به ذکر است، در حال حاضر این رشته تحصیلی در دانشگاه غیرانتفاعی علم و فرهنگ تهران ارائه می‌گردد.

به موسسات آموزشی، مشاوره‌ای و روان‌پزشکی در اجرا و تفسیر آزمون‌های شناختی و غیرشناختی خدمات ارائه دهند.

از فارغ التحصیلان این دوره آموزشی انتظار می‌رود:

- ۱- با نظریه‌های اندازه‌گیری و سنجش آشنایی داشته باشند.
- ۲- آزمون‌های شناختی (پیشرفت تحصیلی، هوش و استعداد تحصیلی) طراحی و اجرا کنند.
- ۳- آزمون‌های غیرشناختی (مانند شخصیت، نگرش و علائق) طراحی و اجرا کنند.
- ۴- آزمون‌های مختلفی را به صورت استاندارد اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر کنند.
- ۵- سوال‌های آزمون‌های تهیه شده توسط سازمان‌ها یا موسسات را بررسی و اصلاح نمایند.
- ۶- نتایج حاصل از آزمون‌های شناختی و غیرشناختی را تحلیل و تفسیر نمایند.
- ۷- در فعالیتهای پژوهشی درحوزه علوم تربیتی و روان‌شناسی نقش ایفاء نمایند.
- ۸- بتوانند در رشته‌های مرتبط به ادامه تحصیل بپردازند.

ضرورت و اهمیت:

وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای مختلف آموزشی به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم برنامه‌هایی برای آموزش نیروی انسانی خود به اجرا در می‌آورند و یا برای استخدام از آزمون استفاده می‌کنند. بخش عمده فعالیت‌های وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با آزمون و سنجش ارتباط مستقیم دارد. برای این وزارتخانه‌ها و دیگر سازمان‌ها و موسسات درگیر با آموزش، استفاده از سنجش و اندازه‌گیری یک ضرورت است. برای اطمینان از تحقق هدف‌های آموزشی و اطمینان از تصمیم‌های اتخاذ شده در امرگزینش، استخدام و ارتقا تحصیلی به آزمون‌های مناسب و دقیق نیاز مبرم وجود دارد.

نیاز به افراد آشنا با آمار، سنجش و اندازه‌گیری در سازمان‌هایی مانند سازمان سنجش آموزش کشور، وزارت آموزش و پرورش، مراکز مشاوره و روانشناسی و مراکز روان‌پزشکی کاملاً محسوس می‌باشد. در حال حاضر افراد تحصیلکرده در حوزه سنجش و اندازه‌گیری با تسلط کافی در حوزه آمار در سطح جامعه وجود ندارد. فارغ‌التحصیلان رشته‌های مختلف علوم تربیتی و روان‌شناسی و همچنین آمار فقط با یکی از حوزه‌های ذکر شده (آمار و یا سنجش و اندازه‌گیری) آشنایی نسبی دارند. جهت‌گیری این رشته‌ها در حدی نیست که بتوان از فارغ‌التحصیلان انتظار انجام هر دو فعالیت را با هم داشت. دوره

اخبار پژوهشکده آمار

با تشکر از خانم دکتر زهرا رضایی، نماینده انجمن

* دانشنامه جمعیت‌شناسی

به استحضار می‌رساند با توجه به اهمیت دانش جمعیت‌شناسی، پژوهشکده آمار تدوین و تألیف دانشنامه (دائرة المعارف) جمعیت‌شناسی به زبان فارسی، به‌همراه واژه‌نامه دوسویه را با همکاری اساتید برجسته و صاحب‌نظران حوزه علوم اجتماعی، جمعیت‌شناسی و آمار از سال ۱۳۹۱ در دستور کار خود قرار داد. هدف از تهیه و تدوین این دانشنامه و واژه‌نامه ارائه مجموعه منسجمی از اصطلاحات و واژگان مورد استفاده در دانش جمعیت‌شناسی و مطالعات جمعیتی است. در این راستا، واژگان و اصطلاحات مورد استفاده در مطالعات جمعیتی و جمعیت‌شناسی با به‌کارگیری نظرات پژوهش‌گران و اندیشمندان جمعیتی گردآوری و تعریفی واحد برای واژگان ارائه گردیده است.

در راستای این پروژه، تدوین نسخه اول تحت وب واژه‌نامه به اتمام رسیده است که هم‌اکنون در دسترس کاربران می‌باشد و در آینده نزدیک دانشنامه جمعیت‌شناسی نیز منتشر خواهد شد. برای استفاده از این واژه‌نامه می‌توانید به آدرس www.srtc.ac.ir قسمت واژه‌نامه‌ها مراجعه فرمایید.

* طرح‌های پژوهشی خاتمه یافته

۱. ویژگی‌های اجتماعی، اقتصادی جمعیت از لحاظ جنسیت ۱۳۵۵-۱۳۹۰
- واژه جنسیت به تفاوت‌های ساختاربندی شده اجتماعی بین دو جنس مرد و زن و روابط اجتماعی بین آن‌ها اطلاق می‌شود. تفاوت‌های بین مرد و زن در طول تاریخ روابط اجتماعی شکل گرفته و در طی زمان و در میان فرهنگ‌ها متغیر است. جنسیت به شرایطی همچون عوامل اجتماعی، فرهنگی، تاریخی اعتقادی و مذهبی که مردان و زنان در آن زندگی می‌کنند وابسته است. آمارهای جنسیتی یک عرصه نسبتاً جدید در حوزه‌های سنتی تولید آمار بوده و به طور مناسبی موقعیت مردان و زنان را در همه حوزه‌های سیاسی منعکس می‌نماید و بدین ترتیب زمینه‌های لازم را برای مطالعه منظم تفاوت‌ها و مسایل جنسیتی فراهم می‌نماید. آمارها و نماگرهای مربوط به وضعیت مردان و زنان برای تنظیم و پایش سیاست‌ها و برنامه‌ها ضروری بوده و به عنوان یک ابزار مهم برای تحلیل‌های جنسیتی به شمار می‌رود. تحلیل‌های جنسیت روش‌های مختلف

توصیه‌ها و دستورات سیاستی از این دست اطلاعات بهره ببرند. ساده‌ترین روش برای سرانه کردن اطلاعات جمعی که تقریباً مورد استفاده عموم محققان است روش مستقیم سرانه کردن است که ممکن است استفاده از آن در برخی از موقعیت‌ها سبب گمراه شدن و منتج به استخراج نتایج نادرست از اطلاعات در اختیار باشد. در این مطالعه در نخستین قسمت روش‌های مختلف سرانه کردن اطلاعات جمعی اقتصادی با تمرکز بر اطلاعات هزینه و درآمد خانوار مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته‌اند.

نتایج قسمت نخست این مطالعه سبب خواهد شد تا پژوهشگران از روش‌های مختلف سرانه کردن اطلاعات جمعی آگاهی یابند و با شناخت خصوصیات هر روش در مطالعه خود از مناسب‌ترین آن‌ها استفاده کنند. در قسمت دوم مطالعه به بررسی رابطه بین اندازه خانوار و درآمد آن‌ها پرداخته شده و نتیجه آن شامل اطلاعاتی ارزشمند برای سیاست‌گذاران و پژوهشگران این حوزه است.

پژوهشکده آمار در راستای نیل به رسالت تعیین شده خویش در زمینه انجام طرح‌های پژوهشی با هدف افزایش کیفیت آمارها، اجرای طرح پژوهشی «رابطه بین اندازه خانوار و درآمد خانوار» را در دستور کار خود قرار داد که اجرای آن از فروردین ۱۳۹۳ آغاز شد و گزارش نهایی آن اکنون در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

۴. بررسی و مقایسه شاخص‌های منتخب در استان‌ها با تأکید بر نتایج سرشماری ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ و سنجش توسعه‌یافتگی با توجه به برخی از شاخص‌های ترکیبی

این طرح با دو هدف مورد مطالعه قرار گرفته است. اولین هدف این است که شاخص‌های منتخب از نتایج دو سرشماری ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ در سطح استان مورد مقایسه قرار گیرد. دومین هدف این است که با روش‌های متداول آماری، میزان توسعه‌یافتگی استان‌های کشور با توجه به برخی از شاخص‌های ترکیبی حاصل از نتایج دو سرشماری مورد سنجش قرار گیرد. در این طرح علاوه بر ارائه جداول، نتایج دو سرشماری ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ در سطح استان به منظور شناخت موقعیت استان‌های کشور از برخی نتایج آمارهای ثبتي و طرح‌های آماری نیز استفاده شده است.

در راستای هدف دوم این طرح روش‌های متداول آماری مورد نظر برای شناخت توسعه‌یافتگی هم‌چون، تحلیل عاملی- تاکسونومی عددی- خوشه‌بندی با توجه به تجربیات و مطالعات انجام شده، تحلیل عاملی برای سنجش توسعه‌یافتگی مد نظر قرار گرفته شده است.

پژوهشکده آمار در راستای نیل به رسالت تعیین شده خویش در زمینه انجام طرح‌های پژوهشی با هدف افزایش کیفیت آمارها، اجرای طرح پژوهشی «بررسی و مقایسه شاخص‌های منتخب در استان‌ها با تأکید بر نتایج سرشماری ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ و سنجش توسعه‌یافتگی با توجه به برخی از شاخص‌های ترکیبی» را در دستور کار خود قرار داد که اجرای آن از فروردین ۱۳۹۲ آغاز شد و گزارش نهایی آن اکنون در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

مورد استفاده برای درک روابط بین مردان و زنان در ارتباط با دسترسی به منابع، فعالیت‌های آن‌ها و محدودیت‌هایی که با آن روبرو هستند را تبیین می‌نماید. علاوه بر تحلیل جنسیت، ارزیابی اثرات سیاست‌ها و برنامه‌های مورد استفاده در جهت کاهش شکاف بین مردان و زنان را امکان‌پذیر می‌نماید. گزارش حاضر آمارهای جنسیت در ایران را در زمینه‌های جمعیت، وضع زناشویی، وضع سواد و آموزش، نیروی کار، سرپرست خانوار و معلولیت با محوریت نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۵۵ تا ۱۳۹۰ مورد بررسی مقایسه‌ای قرار داده است. پژوهشکده آمار در راستای نیل به رسالت تعیین شده خویش در زمینه انجام طرح‌های پژوهشی با هدف افزایش کیفیت آمارها، اجرای طرح پژوهشی «ویژگی‌های اجتماعی، اقتصادی جمعیت از لحاظ جنسیت ۱۳۹۰-۱۳۵۵» را در دستور کار خود قرار داد که اجرای این طرح پژوهشی در فروردین ۱۳۹۲ آغاز شد و گزارش نهایی آن اکنون در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

۲. سطح و روند باروری و عوامل اجتماعی- اقتصادی مؤثر بر آن در ایران ۱۳۸۵-۱۳۹۰

تحولات باروری و برآورد سطح و روند آن، یکی از محوری‌ترین موضوعات در مطالعات جمعیتی به‌شمار می‌رود. از ابتدای نیمه دوم قرن بیستم به این سو، احساس نیاز به تعدیل پیامدهای رشد انفجاری جمعیت، مطالعه باروری و همبستگی‌های اقتصادی و اجتماعی آن را در کشورهای در حال توسعه به موضوعی مهم برای سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و جمعیت‌شناسان تبدیل نمود. در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته نیز، مطالعه تحولات باروری به منظور اتخاذ راهبردهای لازم به منظور جلوگیری از رشد منفی جمعیت، به ویژه در دو دهه گذشته، اهمیت ویژه‌ای پیدا کرد. این پژوهش در دو فاز اساسی انجام شده است که فاز اول به روش‌های برآورد غیر مستقیم باروری در سطح ملی و منطقه‌ای و فاز دوم به بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر باروری اختصاص دارد. برای نیل به این مهم از اطلاعات سرشماری‌های اخیر خصوصاً سرشماری سال ۱۳۹۰ استفاده شده است.

پژوهشکده آمار در راستای نیل به رسالت تعیین شده خویش در زمینه انجام طرح‌های پژوهشی با هدف افزایش کیفیت آمارها، اجرای طرح پژوهشی «سطح و روند باروری و عوامل اجتماعی- اقتصادی مؤثر بر آن در ایران ۱۳۸۵-۱۳۹۰» را در دستور کار خود قرار داد که اجرای آن از فروردین ۱۳۹۲ آغاز شد و گزارش نهایی آن اکنون در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

۳. رابطه بین اندازه خانوار و درآمد خانوار

در طی سالیان گذشته همواره اقتصاددانان و سایر متخصص‌های علوم خصوصاً علوم انسانی برای تحلیل داده‌ها و اطلاعات در دسترس علاقه‌مند به سرانه کردن و تبدیل داده‌های جمعی به داده‌های تکی و فردی بوده‌اند. به عبارتی آن‌ها مشتاق بوده‌اند تا اثر و اندازه تکی هر متغیر را در کنار اندازه جمعی متغیر در اختیار داشته باشند تا بتوانند در تحلیل موقعیت‌ها و ارائه

استفاده از SAS در مدیریت داده‌ها، تحلیل آماری و گرافیک‌ها

امروزه با گسترش فناوری‌های رایانه‌ای و ارتباطی، انبوهی از داده‌ها تولید می‌شود که نیاز به تحلیل‌های آماری دارند. پیش از این اگر نرم‌افزارهای عمومی مانند MS Excel توانایی پاسخ‌گویی به نیازهای آماری کاربران در رشته‌های گوناگون را داشتند، اکنون به‌شدت نیاز به نرم‌افزارهایی احساس می‌شود که توانایی کار با داده‌های انبوه را داشته باشند.

یکی از پرکاربردترین نرم‌افزارهای آماری در دنیا SAS است که شهرت خود را به‌ویژه مدیون امکانات فراوان و توانایی مدیریت و تحلیل داده‌های انبوه است. کتابی در این حجم، البته نمی‌تواند همه‌ی این امکانات را معرفی کند؛ ولی با توجه به کمبود کتاب‌های آموزشی پیشرفته فارسی که بتوانند کاربران را با قابلیت‌های فراوان این نرم‌افزار قدرتمند آشنا سازند، امید می‌رود که کتاب حاضر بتواند دست‌کم بخشی از نیازهای مخاطبان خود را برآورده سازد. نویسندگان این کتاب کن کلایمن و نیکلاس ج. هورتون می‌باشند. ترجمه کتاب حاضر بر عهده آقایان دکتر مجتبی گنجعلی و حمید عالی‌پور بوده و ویرایش آن را آقای حسن رنجی انجام داده است.

فهرست مطالب این کتاب به‌صورت زیر است:

۱ مقدمه‌ای بر SAS

۲ مدیریت داده‌ها

۳ شیوه‌های آماری رایج

۴ رگرسیون خطی و ANOVA

۵ تعمیم‌های رگرسیونی و آماره‌های چندمتغیره

۶ نمودارها

۷ کاربردهای پیشرفته

مراجع

نمایه‌ها

نمایه موضوعی

برای تهیه این کتاب که در قطع وزیری و ۲۸۳ صفحه با جلد شومیز و به بهای ۱۰۰۰۰۰۰ ریال منتشر شده است، می‌توانید به محل پژوهش‌شده آمار مراجعه فرمایید. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد این کتاب‌ها به نشانی اینترنتی www.srtc.ac.ir/fa/contents/book مراجعه فرمایید.

معرفی کتاب

آمار محاسباتی

پژوهش‌شده آمار، با توجه به رسالت خود در زمینه ارتقای دانش آماری جامعه، علاوه بر اجرای طرح‌های پژوهشی و تألیف کتاب، ترجمه و نشر آثار معتبر خارجی را به‌عنوان سیاست و شیوه مناسب برای به‌هنگام شدن با دانش روز دنیا برگزیده است. ترجمه کتاب حاضر از جمله اقداماتی است که به‌منظور تحقق این سیاست در دستور کار پژوهش‌شده آمار قرار گرفته است.

توسعه و رواج سریع فنون محاسباتی جدید و هم‌زمان با آن، پیشرفت برق‌آسای فناوری اطلاعات و ارتباطات، تأثیر مثبتی بر علم آمار گذاشته که نیازمند محاسبات پیچیده و پردازش سریع داده‌ها است. از سوی دیگر، بسیاری از پردازش‌های رایانه‌ای نیز بر اساس دانش «آماری» در قالب روابط و فرمول‌های ریاضی صورت می‌گیرد. بنابراین آگاهی از این روابط، علاوه بر کمک شایان به کاربران فنون محاسباتی در درک چگونگی عملکرد این روش‌ها، باعث توسعه روش‌های آمار محاسباتی توسط آنان نیز خواهد شد. نویسندگان این کتاب جفری ه. گیونز و جنیفر ا. هوتینگ می‌باشند. ترجمه کتاب حاضر بر عهده آقای دکتر محمدرضا مشکانی بوده است.

فهرست مطالب این کتاب به‌صورت زیر است:

۱ مرور

۲ بهینه‌سازی و حل معادله‌های ناخطی

۳ بهینه‌سازی ترکیباتی

۴ روش‌های بهینه‌سازی EM

۵ انتگرال‌گیری عددی

۶ شبیه‌سازی و انتگرال‌گیری مونت کارلویی

۷ مونت‌کارلوی زنجیر مارکوفی

۸ مبحث‌های پیشرفته در MCMC

۹ خودگردانی

۱۰ برآورد ناپارامتری چگالی

۱۱ هموارسازی دومتغیره

۱۲ هموارسازی چندمتغیره

برای تهیه این کتاب که در قطع وزیری و ۵۸۵ صفحه با جلد شومیز و به بهای ۱۵۰۰۰۰۰ ریال منتشر شده است، می‌توانید به محل پژوهش‌شده آمار مراجعه فرمایید.

اطلاعیه شماره ۲
دهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی
دانشگاه یزد
۲۸ و ۲۹ مرداد ۹۴

با یاری خداوند متعال، دانشگاه یزد با همکاری انجمن آمار ایران «دهمین سمینار دو سالانه احتمال و فرایندهای تصادفی» را در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه، ۲۸ و ۲۹ مرداد ۹۴ (۱۹ و ۲۰ آگوست ۲۰۱۵) برگزار می‌کند. از دانشگاهیان، پژوهشگران، کارشناسان و علاقمندان دعوت می‌شود با شرکت در این سمینار و ارائه آخرین دستاوردهای پژوهشی خود به غنای علمی آن بیفزایند.

الف) مقاله‌ها و محورهای سمینار

کلیه مقاله‌های پژوهشی نظری و کاربردی و گزارش‌های علمی در هریک از محورهای ذیل جهت ارائه در سمینار مورد بررسی قرار خواهد گرفت:

- ۱- **نظریه احتمال:** نظریه اندازه و احتمال (۱۰۱)، قضایای حدی (۱۰۲)، نظریه احتمال در ساختارهای جبری و توپولوژیکی (۱۰۳)، احتمال هندسی (۱۰۴)، احتمال فازی (۱۰۵)، سایر موضوع‌های مرتبط (۱۰۶).
- ۲- **فرایندهای تصادفی و سری‌های زمانی:** فرایندهای مارکف و غیرمارکف (۲۰۱)، فرایندهای تجدید (۲۰۲)، نظریه صف (۲۰۳)، مارتینگل (۲۰۴)، سری‌های زمانی (۲۰۵)، تحلیل طیفی (۲۰۶)، استنباط آماری فرایندهای تصادفی (۲۰۷)، سایر موضوع‌های مرتبط (۲۰۸).
- ۳- **آنالیز تصادفی و ریاضیات مالی:** معادلات و انتگرال‌های تصادفی (۳۰۱)، معادلات دیفرانسیل تصادفی (۳۰۲)، معادلات و عملگرهای تصادفی (۳۰۳)، کاربرد آنالیز تصادفی و کاربردهای آن (۳۰۴)، سایر موضوع‌های مرتبط (۳۰۵).
- ۴- **نظریه توزیع‌ها:** مشخصه‌سازی توزیع‌ها (۴۰۱)، توابع مفصل و مفاهیم وابستگی (۴۰۲)، معرفی توزیع‌های یک متغیره و چندمتغیره جدید (۴۰۳)، توزیع‌های پایدار و بی‌نهایت بخش‌پذیر (۴۰۴)، نظریه فازی در ارتباط با توزیع‌ها (۴۰۵)، سایر موضوع‌های مرتبط (۴۰۶).
- ۵- **قابلیت اعتماد و تحلیل بقا:** نامساوی‌ها و ترتیب‌های تصادفی (۵۰۱)، آماره‌های ترتیبی معمولی و تعمیم‌یافته (۵۰۲)، رکورد (۵۰۳)، داده‌های سانسور شده (۵۰۴)، تحلیل قابلیت اعتماد سیستم‌ها (۵۰۵)، نظریه اطلاع و کدگذاری (۵۰۶)، سایر موضوع‌های مرتبط (۵۰۷).
- ۶- **روش‌های محاسباتی احتمالاتی و آنالیز عددی تصادفی:** الگوریتم‌های تصادفی و فرایندهای تصادفی (۶۰۱)، برنامه‌ریزی تصادفی (۶۰۲)، میدان‌های تصادفی و پردازش تصاویر (۶۰۳)، سیستم‌های کنترل تصادفی (۶۰۴)، حل عددی معادلات دیفرانسیل تصادفی (۶۰۵)، سایر موضوع‌های مرتبط (۶۰۶).
- ۷- **سایر زمینه‌های احتمالاتی و فرایندهای تصادفی:** نظریه بازی‌ها (۷۰۱)، آنالیز ترکیبی (۷۰۲)، موجک‌ها و آنالیز فوریه (۷۰۳)، شبکه‌های عصبی (۷۰۴)، سایر موضوع‌های مرتبط (۷۰۵).

**دهمین سمینار
احتمال و فرایندهای تصادفی**
۲۸ و ۲۹ مرداد ۱۳۹۴
دانشگاه یزد

یزد، صفایه، دانشگاه یزد، دانشکده ریاضی، گروه آمار، دبیرخانه‌ی دهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی، کد پستی: ۱۵۸۱۳۱۴۹

E-mail: spsp10@conf.yazd.ac.ir

Website: <http://spsp10.yazd.ac.ir>

۰۳۵-۳۱۲۳۳۴۲۰

تلفن و دورنگار:

ب) فعالیتهای سمینار

- ۱- سخنرانیهای عمومی و تخصصی ۵۰ دقیقه‌ای توسط سخنرانان مدعو،
- ۲- سخنرانیهای تخصصی ۲۰ دقیقه‌ای و ارائه پوستر توسط شرکت کنندگان،
- ۳- برگزاری کارگاههای آموزشی و تخصصی،
- ۴- برگزاری میزگردهای تخصصی در زمینه‌های مرتبط،
- ۵- برپایی نمایشگاه کتاب و نرم افزار.

ج) نحوه ارسال مقاله یا گزارش علمی

علاقه‌مندان به ارائه مقاله در سمینار لازم است مقاله‌ی کامل خود را به یکی از زبانهای فارسی یا انگلیسی تهیه نمایند. مقاله یا گزارش علمی باید حداکثر در هشت صفحه A4 با یکی از نرم‌افزارهای زی‌پرشین (Xpersian) برای مقاله‌های فارسی یا لاتک (LaTeX) برای مقاله‌های انگلیسی بر اساس فرمت (Style) مخصوص مجموعه مقالات سمینار و نمونه‌های (Templates) تهیه شده که در بخش "ارسال مقاله" صفحه وب سمینار قرار دارند، استفاده شود. فایل اصلی مقاله و دو نسخه PDF (یکی با نام و مشخصات نویسنده و دیگری بدون نام) صرفاً از طریق صفحه‌ی وب سمینار حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۴/۱/۲۱ به دبیرخانه سمینار ارسال شود.

تذکر:

- ۱- مقاله باید در برگیرنده‌ی یافته‌های علمی جدید باشد که در جای دیگری منتشر نشده است.
- ۲- گزارش‌های علمی باید حاوی تحلیل‌های بدیع از طرح‌ها و فعالیت‌های مرتبط با موضوعات سمینار باشد.
- ۳- پذیرش مقاله برای سخنرانی، پوستر یا چاپ در مجموعه‌ی مقاله، منوط به تایید کمیته علمی سمینار است.
- ۴- مقاله‌های پذیرفته شده هنگامی برای ارائه در برنامه سمینار قرار داده می‌شوند که فرد ارائه دهنده در کنفرانس ثبت نام کرده باشد.

د) برگزاری نمایشگاه

علاقه‌مندان به برگزاری نمایشگاه می‌توانند پیشنهادهای خود را تا تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۱ به دبیرخانه سمینار ارسال نمایند.

ه) برگزاری کارگاه آموزشی

علاقه‌مندان به کارگاه‌های آموزشی می‌توانند عنوان، اهداف، سرفصل مطالب، مدت، نوع مخاطبان و امکانات مورد نیاز کارگاه پیشنهادی را حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۱ به دبیرخانه سمینار اعلام نمایند. برگزاری کارگاه آموزشی منوط به تایید کمیته علمی سمینار و ثبت نام حداقل ۱۰ شرکت کننده است.

و) تاریخ‌های مهم

- ۱- آخرین مهلت ارسال مقاله کامل: ۹۴/۱/۲۱
- ۲- اعلام نتیجه داوری مقالات: ۹۴/۳/۸
- ۳- مهلت ثبت نام با پرداخت هزینه‌ها: ۹۴/۴/۸

هزینه‌های ثبت نام و اسکان در اطلاعیه بعدی به اطلاع علاقه‌مندان خواهد رسید.

دانشگاه یزد

نخستین آذر ایران

IRANIAN STATISTICAL SOCIETY 1990

دهمین سمینار
احتمال و فرایندهای تصادف
۲۸ و ۲۹ مرداد ۱۳۹۴
دانشگاه یزد

مجمعین سبیل احتمال و فرایندهای تصادف

یزد، صفایه، دانشگاه یزد، دانشکده‌ی ریاضی، گروه آمار، دبیرخانه‌ی دهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادف، کد پستی: ۱۵۸۱۳۱۴۹

E-mail: spsp10@conf.yazd.ac.ir

Website: <http://spsp10.yazd.ac.ir>

۰۳۵-۳۱۲۳۳۴۲۰

تلفن و دورنگار:

برنام خداوند جان و خرد

فراخوان مسابقه

بهترین پروژه آمار و مدل سازی

به منظور شناسایی دانش آموزان علاقه مند به آمار، عمومی سازی این علم پایه ای، اهمیت دادن به آموزش آمار و ایجاد رقابت سالم بین دانش آموزان دبیرستان ها، خانه آمار اصفهان با همکاری و حمایت انجمن آمار ایران، مرکز آمار ایران، مدیریت کل آمارهای اقتصادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، پژوهشکده آمار، سازمان سنجش آموزش کشور، دانشگاه اصفهان، دانشگاه صنعتی اصفهان، اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان، شهرداری اصفهان، انجمن علمی آموزشی معلمان ریاضی اصفهان و خانه ریاضیات اصفهان، اقدام به برگزاری مسابقه بهترین پروژه درس آمار و مدل سازی برای سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ می نماید.

شرکت در این مسابقه به صورت انفرادی یا گروهی (حداکثر ۳ نفر) از دانش آموزان سال دوم رشته های ریاضی و فیزیک، ادبیات و علوم انسانی و سال سوم رشته علوم تجربی دبیرستان های استان اصفهان می باشد. ملاک های ارزیابی پروژه ها شامل موارد زیر است:

۱. موضوع پروژه
۲. روش جمع آوری داده ها
۳. تحلیل داده ها
۴. نحوه نگارش و گزارش نویسی

پروژه های منتخب توسط معلم راهنما که به تایید مدیر مدرسه رسیده است پس از اتمام، یک نسخه چاپی به همراه سی دی حاوی فایل پی دی اف پروژه، مشخصات کامل دانش آموزان، معلم و مدرسه به نشانی خانه آمار اصفهان ارسال و همچنین فایل پی دی اف آن به نشانی در وبگاه خانه ریاضیات اصفهان ایمیل گردد.

محدوده زمانی ارسال پروژه ها از تاریخ ۱۳۹۴/۱/۱۵ الی ۱۳۹۴/۲/۱۵ می باشد. به پروژه های منتخب توسط هیئت داوران جوایزی توسط حمایت کنندگان مسابقه به دانش آموزان و معلمان راهنما اهدا خواهد گردید. برای اطلاعات بیشتر و آگهی های بعدی به وبگاه www.Mathhouse.org مراجعه نمایید.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

پژوهشکده آمار

سازمان سنجش آموزش کشور

جمهوری اسلامی ایران

اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان

شهررداری اصفهان

خانه ریاضیات اصفهان

Iranian Statistical Society

Newsletter

Fall 2014, No 84

THU

پنجشنبه

آبان

Tel: +98 (21) 66495540
 Fax: +98 (21) 66499821
 PO Box: 15815-1614
 Tehran Iran.
<http://www.irstat.ir>